

İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Bakanlar Kurulu Karar Tarihi - No : 14/07/2005 - 2005/9207

Resmi Gazete Tarihi : 10/08/2005

Resmi Gazete Sayısı : 25902

BİRİNCİ KISIM : GENEL HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM : AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

AMAÇ

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemektir.

KAPSAM

Madde 2- Bu Yönetmelik, sıhhi ve gayrisihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar.

DAYANAK

Madde 3- Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 4/7/1934 tarihli 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

b) Gayrisihhi müessese: Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseleri,

c) (Değişik bend: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./1. md.) Birinci sınıf gayrisihhi müessese: Meskenlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gereken işyerlerini,

d) (Değişik bend: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./1. md.) İkinci sınıf gayrisihhi müessese: Meskenlerden mutlaka uzaklaştırılması gerekmeyenle beraber izin verilmeden

önce civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşması için inceleme yapılması gereken işyerlerini,

e) (Değişik bend: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./1. md.) Üçüncü sınıf gayrisihhî müessese: Meskenlerin yanında açılabilmele beraber yalnız sıhhi nezarete tabi tutulması gereken işyerlerini,

f) Sıhhi müessese: Gayrisihhî müesseseler dışında kalan her türlü işyerini,

g) Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kıraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları *, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,

h) İçkili yer bölgesi: Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından valilik veya kaymakamlığın görüşü alınarak tespit edilen ve içerisinde şarap ve bira dahil her türlü alkollü içeceğin verilebileceği işyerlerinin açılabilmeceği bölgeyi,

ı) Doğal kaynaklar: Hava, su, toprak ve doğada bulunan cansız varlıkları,

j) Çevre sağlığı: İnsan sağlığının çevredeki fizikî, kimyevî, biyolojik, sosyal ve psiko-sosyal faktörlerle tespit edilen yaşam kalitesini,

k) (Değişik bend: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./1. md.) İnceleme kurulu: Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için yer seçimi ve tesis kuma, deneme veya açılma izni amacıyla inceleme yapan kurulu,

l) Yer seçimi ve tesis kuma izni: Birinci sınıf gayrisihhî müesseselerde tesisin yapılmasından önce söz konusu yerde kurulup kurulamayacağı konusunda ve kurulacak yer, proje ve belgelerin uygun görülmesi durumunda müessesenin kurulması için yetkili idarece verilen izni,

m) Deneme izni: Gayrisihhî müesseselerde onaylı projelerine göre yapılan müessesenin, planlanan şekilde çalışıp çalışmadığının ve doğal kaynakların kirlenmesini önlemek için alınan tedbirlerin yeterli olup olmadığının tespiti için yetkili idarenin izni ve denetimi altında belirli bir süre deneme mahiyetindeki faaliyetlere verilen geçici izni,

n) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,

o) Mahallin en büyük mülkî idare amiri: İllerde valiyi, büyükşehir belediyesi hudutları içinde kalanlar dahil ilçelerde kaymakamı,

p) Kolluk: Polis ve jandama teşkilatını,

r) Konaklama yeri: Otel, motel, pansiyon ve kampingler gibi, asıl fonksiyonları müşterilerin geceleme ihtiyaçlarını sağlamak olan yerleri,

s) Organize sanayi bölgesi: 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa göre kurulan özel hukuk tüzel kişisini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM : ORTAK HÜKÜMLER

İŞYERLERİNDE ARANACAK GENEL ŞARTLAR

Madde 5- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri aşağıda belirtilen şartları taşımak zorundadır:

a) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak mevzuatta öngörülen tedbirlerin alınmış olması,

b) 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; fırın, lokanta, pastane, süthane gibi gıda ve beslenme yerleri; imalathane, boyahane, basımevi, dükkan, galeri ve çarşı gibi işyerlerinin açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması,

Tapuda iş yeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa, kat maliklerinin oy çokluğu ile aldığı kararın bulunması,

c) Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,

d) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde genel asayiş ve güvenlik yönünden yetkili kolluk kuvvetinin görüşünün alınmış olması,

e) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolum tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması,

f) Karayolu kenarındaki işyerleri için karayolu trafik güvenliğinin sağlanmış olması,

g) Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri; patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddelerin üretildiği, satıldığı ve depolandığı işyerleri; otuz kişiden fazla çalışanın bulunduğu her türlü işyerleri, ana giriş kapıları dışında cadde ve sokağa doğrudan bağlantısı olmayan ve birden fazla işyerinin bir arada bulunduğu iş hanı, çarşı ve benzeri işyerlerinde yangına karşı gerekli önlemlerinin alındığını gösteren itfaiye raporunun alınması, diğer işyerlerinde ise yangına karşı gerekli tedbirlerin alınmış olması,

h) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden meyhane, bar, kahvehane, kıraathane, elektronik oyun merkezi ile açıkta alkollü içki satılan işyerlerinin okul, yurt, mabet bina ve tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması,

i) Sınaî, tıbbî ve radyoaktif atık üreten işyerlerinde bu atıkların toplanması, taşınması, depolanması, işlenmesi ve bertarafı konusunda gerekli tedbirlerin ve izinlerin alınmış olması,

j) Engellilerin işyerine giriş ve çıkışları için gereken kolaylaştırıcı tedbirlerin alınmış olması,

k) Yabancı uyrukluların işyeri ağıması ve çalışması konusunda, yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine uyulması.

Yetkili idareler, işyeri ağıma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapacakları denetimlerde bu hususların yerine getirilip getirilmediğini kontrol eder.

(Değişik fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./2. md.) Turizm işletme belgeli tesisler, işletme belgesinin düzenlenmesine esas hususlarla ilgili olarak sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından denetlenir. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezlerinde Çevresel Etki Değerlendimesi olumlu kararı veya Çevresel Etki Değerlendimesi gerekli değildir kararı verilen ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında yer alan yatırımlar için işyeri ağıma ve çalışma ruhsatı, yetkili idareler tarafından başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde verilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için bu hususlar işyeri ağıma ve çalışma ruhsatı verilmeden önce yerinde kontrol edilir.

İŞYERİ AÇILMASI

Madde 6- (Değişik fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./3. md.) Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri ağıma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatna göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri ağıma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.

İşyeri ruhsatları yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından bu Yönetmelikte öngörülen sürede imzalanır; ruhsat için ayrıca, meclis veya encümen tarafından bir karar alınmaz. Ruhsat, Ömek 5'te yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenir.

İşyeri ağımak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Ömek 1 ve 2'de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.

Bu Yönetmeliğe göre yapılacak her türlü ruhsat başvurusunda, müracaat sahibine başvuruyu kabul eden görevlinin adı, soyadı ve unvanı ile başvurunun yapıldığı tarih ve saati gösteren Ömek 6'da yer alan alındı belgesi verilir. Ayrıca, başvuru ve beyan formu ile ekli evrakın verilmesi sırasında başvuruyu kabul eden görevli tarafından yapılacak ön incelemede tespit edilen noksanlıklar, müracaat sahibine verilen alındı belgesinde gösterilir. Bu Yönetmelikte belirtilen ruhsatlandırmaya ilişkin süreler eksik belgelerin yetkili idareye verilmesi ile başlar.

16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendimesi Yönetmeliği ekindeki listede yer alan işletmelerle, birinci sınıf gayrisihhî müessese grubunda yer alan işletmelerin aynı olması durumunda, yetkili idareler ruhsat verirken Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) dosyasında yer alan belgelere göre işlem yapar.

BİLDİRİM

Madde 7- Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının ömekleri aylık olarak sigorta il müdürlüğüne ve ilgili ise ticaret siciline gönderilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği en geç yedi gün içinde yetkili idare tarafından kolluğa gönderilir.

İŞLETMECİNİN DEĞİŞMESİ VE İŞYERİNİN NAKLİ

Madde 8- Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletme adına tekrar ruhsat düzenlenir

İşyerine yeni ortak alınması veya ortaklardan birinin ayrılması durumunda yeni ruhsat düzenlenmez.

İşyerinin başka bir adrese nakledilmesi halinde yeniden ruhsatlandırılması esastır.

Mahalle, cadde, sokak ve benzeri yerlerin isim veya numaralarının değişmesi nedeniyle aynı işyeri için yeni ruhsat düzenlenmez. Ruhsatta yer alan bilgiler güncellenir.

İşyeri sahibinin ölümü halinde, yeni ruhsat düzenlenmeksizin kanunî mirasçılar adına eski ruhsatın intibakı yapılır.

Ruhsatın yenilenmesi veya intibakı gereken hallerde yetkili idareye en geç üç ay içinde müracaat edilmesi zorunludur. Bu süre mirasçılar için altı ay olarak uygulanır. Süresi içinde müracaat yapılmadığının yetkili idarelerce tespiti durumunda tespit tarihinden itibaren onbeş günlük süre verilir. Bu süre sonunda ruhsat yenilenmediği veya intibak yaptırılmadığı hallerde ruhsat iptal edilir.

YÖNETMELİKTE YER ALMAYAN İŞYERLERİ

Madde 9- Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.

Gayrisihhi müesseseler için sınıf tayini, tesise ait kapasite raporu, tesisten kaynaklanacak atıklar ve müessesenin diğer özellikleri dikkate alınarak * Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından yeni sınıf tayini yapılır.

BİR DEN FAZLA FAALİYET KONUSU BULUNAN İŞYERLERİ

Madde 10- Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Talî faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.

İşyerlerinin depo olarak kullandıkları yerler, işyeri açma ve çalışma ruhsatında gösterilir.

RUHSATIN İŞYERİNDE BULUNDURULMASI

Madde 11- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı, işyerinde herkesin görebileceği şekilde asılır.

İKİNCİ KISIM : SİHHÎ İŞYERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM : RUHSATLARIN DÜZENLENMESİ VE KESİNLEŞMESİ

RUHSATIN DÜZENLENMESİ

Madde 12- Sıhî işyeri açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1'de yer alan başvuru ve beyan formuyla yetkili idareye müracaat eder. Başvurunun Yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olduğunun tespiti halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye aynı gün içinde verilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılmasında bu Yönetmeliğin dördüncü kısmında belirtilen süreler geçerlidir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı müracaatı sırasında bu Yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeler dışında başka herhangi bir belge istenemez ve başvuru formundaki beyana göre ruhsat işlemleri sonuçlandırılır.

İlgilinin beyanına göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATININ KESİNLEŞMESİ

Madde 13- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kontrol edilir. İşyerinin bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat kesinleşir. Kontrol görevini yerine getirmeyen yetkili idare görevlileri hakkında kanunî işlem yapılır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapılacak denetimlerde mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde, işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidemesi için bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir.

Verilen süre içinde tespit edilen noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde, ruhsat iptal edilerek işyeri kapatılır. Ayrıca ilgililerin yalan, yanlış ve yanıltıcı beyanı varsa haklarında kanunî işlem yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM : ARANACAK ŞARTLAR

ARANACAK ŞARTLAR

Madde 14- Sıhî işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında bu Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre Ek 1'de belirtilen şartlar aranır.

ÜÇÜNCÜ KISIM : GAYRİSİHHÎ MÜESSESELER

BİRİNCİ BÖLÜM : KURULLAR

İNCELEME KURULLARI

Madde 15- İl özel idarelerinde birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu, beş kişiden az olmamak üzere valinin veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve tarım birimleri görevlileri, sanayi ve ticaret il müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre gerektiğinde vali tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

(Mülga fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./5. md.)

Büyükşehir belediyelerinde birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu, beş kişiden az olmamak üzere büyükşehir belediye başkanı veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve kûşat birimleri görevlileri, sanayi ve ticaret il müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre belediye başkanı tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

İl belediyelerinde birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu, üçüncü fıkrada belirtilen esasa göre oluşturulur.

(Mülga fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./5. md.)

Kurulların oluşturulması sırasında yeterli teknik ve uzman elemana sahip olmayan belediyeler, kurulların oluşturulması için valilikten * eleman görevlendirilmesini talep edebilir.

Organize sanayi bölgelerinde inceleme kurulu oluşturulmaz. Tesisin özelliğine göre, ilave olarak bırakılacak sağlık koruma bandı, organize sanayi bölgesi yönetim kurulu kararı ile tespit edilir.

İKİNCİ BÖLÜM : BAŞVURU VE AÇILMA RUHSATI

SAĞLIK KORUMA BANDI

Madde 16- Sanayi bölgesi, organize sanayi bölgesi ve endüstri bölgeleri ile bu bölgeler dışında kurulacak birinci sınıf gayrisihhî müesseselerin etrafında, sağlık koruma bandı konulması mecburîdir. Sağlık koruma bandı mülkiyet sınırları dışında belirlenemez ve bu alan içinde mesken veya insan ikametüne mahsus yapılaşmaya izin verilmez.

(Mülga fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./10. md.)

Sağlık koruma bandı, inceleme kurulları tarafından tesislerin çevre ve toplum sağlığına yapacağı zararlı etkiler ve kirlenici unsurlar dikkate alınarak belirlenir. Sağlık koruma bandı, sanayi bölgesi sınırı esas alınarak tespit edilir. ÇED raporu düzenlenmesi gereken tesislerde bu rapordaki mesafeler esas alınır.

BAŞVURU

Madde 17- Gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler Ömek 2'de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye başvurur.

YER SEÇİMİ VE TESİS KURMA İZİNİ

Madde 18- Birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu, ilgilinin başvurusundan itibaren en geç yedi gün içinde tesisin kurulacağı yeri mahallinde inceleyerek, Ömek-3'teki

yer seçimi raporu formunu düzenler ve görüşünü bildirir. Yer seçimi inceleme kurulunun raporu, ilgili birimin teklifi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından üç gün içinde değerlendirilerek yer seçimi ve tesis kuma izni kararı verilir.

(Mülga fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./10. md.)

Yer seçimi ve tesis kuma izni, tesisin imara uygun olması şartıyla verildiği tarihten itibaren beş yıl süreyle geçerlidir. Bu süre sonunda açılma izni alınmadığı takdirde, ilgilinin başvurusu üzerine yer seçimi ve tesis kuma izni iki yıl daha uzatılır.

(Mülga fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./10. md.)

YER SEÇİMİ VE TESİS KURMA İZİNİ MUAFİYETİ

Madde 19- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./7. md.)

Çevresel Etki Değerlendimesi raporu düzenlenmesi gereken tesisler için düzenlenen Çevresel Etki Değerlendimesi olumlu belgesi ve raporu, yer seçimi ve tesis kuma izni yerine geçer.

DENEME İZİNİ

Madde 20- Projesine uygun olarak inşa edilmiş birinci sınıf gayrisihhî müesseselere yetkili idarenin gerekli görmesi veya işyeri sahibinin müracaatı halinde, inceleme kurulunun önerisi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından süresi bir yılı geçmemek üzere deneme izni verilebilir. (Mülga cümle: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./10. md.)

Deneme izni, bu süreçte açılma ve çalışma ruhsatı yerine geçer.

AÇILMA RUHSATI

Madde 21- Yer seçimi ve tesis kuma izni verilmiş veya deneme izni sonunda çalışmasında sakınca bulunmadığı anlaşılan birinci sınıf gayrisihhî müesseselerin çalışabilmesi için müracaatı takip eden yedi gün içinde yetkili idarenin inceleme kurulu tarafından yerinde inceleme yapılır. Deşarj ve emisyon izin belgesi * , mevzuat hükümlerine uygun olan yerler için diğer tüm bilgi ve belgeler de dikkate alınmak suretiyle, Ömek 4'teki açılma izni raporu düzenlenir ve yetkili idareye sunulur. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından üç gün içerisinde işyeri açılma ruhsatı düzenlenir.

Birinci sınıf gayrisihhî müessese başvuru ve beyan formunda yer alan bilgiler esas alınarak bir ay içinde yapılan denetimlerde, beyan edilen hususlara aykırı bir durumun tespiti halinde ilgililer hakkında gerekli kanunî işlem yapılır. Aykırılık ve noksanlıklar toplum ve çevre sağlığı açısından bir zarar doğumuyorsa, tedbirlerin alınması ve noksanlıkların giderilmesi için bir yılı geçmemek üzere süre verilir. Verilen süre içinde aykırılık ve noksanlıklarını gidemeyen işletmelerin faaliyeti söz konusu aykırılık ve noksanlıklar giderilinceye kadar durdurulur.

(Mülga fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./10. md.)

(Mülga fıkra: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./10. md.)

Ruhsatın verilmesinden sonra yetkili idare tarafından yapılacak denetim sonucunda toplum ve çevre sağlığı açısından zararlı olan işletmelerin faaliyeti, noksanlıklar ve aykırılıklar giderilinceye kadar derhal durdurulur.

YER SEÇİMİ VE TESİS KURMA İZİNİ İLE RUHSAT İÇİN GEREKLİ BELGELER

Madde 22- Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için aşağıdaki belgeler istenir:

a) Yer seçimi ve tesis kurma için gerekli belgeler;

- 1) Başvuru formu,
- 2) Sanayi bölgeleri, organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri içindekiler hariç işletmenin kurulacağı yeri gösteren plan örneği,
- 3) İlgili inceleme kurulu tarafından hazırlanacak yer seçimi ve tesis kurma raporu,
- 4) Çevre kirlenmesini önlemek amacıyla alınacak tedbirlere ait kirleticilerin nitelik ve niceliğine göre hazırlanmış proje ve açıklama raporları * ,
- 5) Şehir şebeke suyu bulunmayan yerlerde içme ve kullanma suyunun hangi kaynaktan sağlandığı ile suyun bakteriyolojik ve kimyasal analiz raporu.

b) Ruhsat için gerekli belgeler;

- 1) Başvuru formu,
- 2) Sağlık koruma bandının işaretlendiği vaziyet planı örneği,
- 3) Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye raporu,
- 4) Sorumlu müdür sözleşmesi,
- 5) Emisyon izni ** ,
- 6) Deşarj izni ** ,
- 7) (Değişik bend: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./7. md.) Açılma izni raporu.

(a) ve (b) bentlerinde istenilen belgelerden ÇED kapsamında hazırlanarak ilgili idareye verilenler ruhsatlandırma sürecinde yeniden istenmez.

İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER

Madde 23- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./8. md.)

İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler; işin özelliğine göre bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kriterlere uygun olarak işyerini düzenledikten sonra bu Yönetmeliğin eki Ömek 2'de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye ibraz eder.

Yetkili idareler, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseler için yapılacak beyan ve incelemelerde; insan sağlığına zarar verilmemesi, çevre kirliliğine yol açılmaması, yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemeleri esas alır.

Başvurunun öngörülen kriterlere uygun olarak doldurulduğunun tespiti halinde, başka bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı beş gün içinde düzenlenerek ilgiliye verilir. İlgili, bu belgeye dayanarak işyeri açabilir.

Beyana göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

İkinci ve üçüncü sınıf işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idare tarafından bir ay içinde kontrol edilir. Bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde, ilgili, çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yetkili idareler tarafından yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, ikinci fıkrada belirtilen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde, işyerine bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir. Verilen süre içinde noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde verilmiş olan ruhsat, yetkili idare tarafından iptal edilerek işyeri kapatılır ve ilgililer hakkında ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ayrıca yasal işlem yapılır.

İkinci sınıf gayrisihhî müesseselerden yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğalgaz istasyonları ve benzeri yerlere müsaade verilmezden evvel dâvarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşturulması için yetkili idarelerce inceleme yapılması zorunludur. Bu müesseselerin etrafında yetkili idareler tarafından belirlenecek mesafede sağlık koruma bandı bırakılması mecburidir. Söz konusu yerlerin üçüncü sınıf gayrisihhî müessese olarak açılması durumunda sıhhi nezarate tabi tutulması yeterlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : DENETİM VE DİĞER HÜKÜMLER

DENETİM

Madde 24- Gayrisihhî müesseseler, çevre ve toplum sağlığı açısından yetkili idareler tarafından denetlenir. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği kişi gerekli tedbirleri almak veya aldımakla sorumludur.

SORUMLU MÜDÜR TAYİNİ

Madde 25- Birinci sınıf gayrisihhî müesseselerde, işletmenin faaliyet alanında mesleki yeterliliğe sahip bir sorumlu müdür çalıştırılması zorunludur.

GAYRİSİHHİ MÜESSESELERİN SANAYİ BÖLGELERİNDE KURULMASI

Madde 26- Bir gayrisihhî müessesenin, öncelikle kendi türündeki işyerlerine mahsus sanayi bölgesinde kurulması esastır.

Sanayi bölgesi içindeki gayrisihhî müesseselerden, diğer tesislere zarar verebilecek olanlar için sanayi bölgesi içinde sağlık koruma bandı oluşturulması istenebilir.

TESİSLERDE YAPILACAK DEĞİŞİKLİK VE İLAVE

Madde 27- Gayrisihhî müesseselerde yetkili idarenin izni olmadan kirlilik yükünü artıracak herhangi bir değişiklik ve ilâve yapılamaz.

RUHSAT DEĞİŞİKLİĞİ GEREKTİREN HALLER

Madde 28- Gayrisihhî müesseselerde işletmenin faaliyet alanının değişmesi durumunda yeniden ruhsat alınması zorunludur.

Gayrisihhî müesseselerin sahibinin değişmesi durumunda, dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni malik adına ruhsat düzenlenir.

Gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.

DÖRDÜNCÜ KISIM : UMUMA AÇIK İSTİRAHAT VE EĞLENCE YERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM : İÇKİLİ YER BÖLGESİ

İÇKİLİ YER BÖLGESİNİN TESPİTİ

Madde 29- İçkili yer bölgesi, mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir.

İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.

İÇKİLİ YER BÖLGESİ OLARAK TESPİT EDİLEMEYECEK YERLER

Madde 30- İçkili yer bölgesi;

a) Hükümet binaları, hapisane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve kuruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dolmuş tesisleri yakınında,

b) Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine ikiyüz metreden yakın mesafe içinde,

c) Otopark ve otobüs terminallerinde,

d) Resmî ve özel okul binaları, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarına yüz metreden yakın mesafe içinde,

tespit edilemez.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamına girmeyen eğitim-öğretim kurum ve tesisleri ile öğrenci yurtları ve (a) bendinde belirtilen yerler için mahallî şartlar dikkate alınarak belediye sınırları ve mücavir alanlar

içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından belirli bir mesafe, tayin ve tespit edilir.

KARAR VE KROKİNİN HAZIRLANMASI

Madde 31- Tespit edilen içkili yer bölgesi, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından karar şeklinde tutanağa geçirilir ve karara adres bilgilerinin bulunduğu tasdiklenmiş ölçekli kroki eklenir.

İKİNCİ BÖLÜM : UMUMA AÇIK İSTİRAHAT VE EĞLENCE YERİNİN AÇILMASI

UMUMA AÇIK İSTİRAHAT VE EĞLENCE YERLERİNİN AÇILMASI

Madde 32- Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Ömek-1'de yer alan başvuru ve beyan formu ile yetkili idareye başvurur.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerinin açılması ve faaliyette bulunmasına belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde belediye, bu alanlar dışında il özel idaresi tarafından izin verilir.

İl özel idaresi ve belediyeler, umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatını vermeden önce kolluk kuvvetinin görüşünü alır.

Yetkili kolluk kuvveti, açılacak yerin genel güvenlik ve asayişin korunması açısından kolaylıkla kontrol edilebilecek bir yerde ve konumda olup olmadığını dikkate alarak, işyeri hakkındaki görüşünü mülki idare amiri vasıtasıyla yedi gün içinde bildirir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması hususundaki başvurular yetkili idareler tarafından bir ay içinde sonuçlandırılır.

Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin bulunduğu öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz.

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında yüz metre şartı aranmaz.

Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarının umuma açık istirahat ve eğlence yeri olarak kullanılmasının istenmesi halinde, deniz araçları için bağlı olduğu veya bulunduğu liman başkanlığının, diğerleri için ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü alınır.

İzin almadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, yetkili idarelerin ilgili birimleri tarafından sebebi bir tutanakla belirlenmek ve mühürlenmek suretiyle re'sen kapatılır.

Kollukça, izin almadan açıldığı tespit edilen umuma açık istirahat ve eğlence yerleri düzenlenecek bir tutanakla kapatılmak üzere yetkili idareye bildirilir. Yetkili idare yapılan bildirim üzerine izin almadan açılan yeri kapatarak en geç üç gün içinde kolluğa bilgi verir.

AÇILIŞ VE KAPANIŞ SAATLERİ

Madde 33- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilir.

İskele, istasyon, hava meydanı, terminal, garaj, benzin istasyonu ve benzeri yerler ile kara, deniz ve hava ulaşım merkezleri ile fuar, panayır, sergi ve pazar kurulması gibi zorunluluk arz eden yer ve zamanlarda, sabahçı kahvesi ve benzeri diğer tesislere, bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alınmak suretiyle yetkili idare tarafından geçici veya sürekli izin verilebilir.

MESAFE ÖLÇÜMÜ

Madde 34- Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin açılmasına izin verilirken mesafe ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda en yakını esas alınır. Yüz metre uzaklığın ölçümünde, mevcut cadde ve sokaklar üzerinden yaya yolu kullanılarak, yaya kurallarına göre gidilebilecek en kısa mesafe dikkate alınır.

Bu tür yerlerin açılmasına izin verilirken, o yerin en az yüz metre civarında okul bulunup bulunmadığının yanı sıra bu işyerlerinin özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ve okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları ile aynı binada olup olmadığı ve içkili yer bölgesinde bulunup bulunmadığı yetkili idarelerce tespit edilir.

MES'UL MÜDÜR

Madde 35- Umuma açık istirahat ve eğlence yerinin sahibinin tüzel kişi olması durumunda, işyerini idare etmek üzere bir mes'ul müdür görevlendirilir. Gerçek kişiler de işyerine mes'ul müdür görevlendirebilir. Görevlendirilen mes'ul müdür yetkili idareye bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : UMUMA AÇIK İSTİRAHAT VE EĞLENCE YERLERİNDE ÇALIŞTIRILACAK KİŞİLER

ÇALIŞTIRILACAK KİŞİLERDE ARANACAK ŞARTLAR

Madde 36- Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere; eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık yerlerde onsekiz yaşından küçükler çalıştırılmaz.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin yetkili idareye bildirilmesi şarttır. Bildirim yapılırken aşağıdaki belgeler eklenir:

- Nüfus cüzdanı örneği,
- Adlî sicil belgesi,
- Bulaşıcı hastalığı olmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu.

Çalışmanın devamı halinde sağlık raporu her altı ayda bir yenilenir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde, genel kadın olarak tescil edilenler çalıştırılmaz.

Sahneye münhasır olarak sanatını icra edecek sanatçılar için yukarıdaki belgeler istenmez.

Müşteri ile beraber yiyip içerek müşterinin eğlenmesini sağlayan konsomatrisler sadece pavyon ruhsatlı yerlerde çalışabilir.

Yabancıların umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışmalarını yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

KOLLUK DENETİMİ

Madde 37- Kolluk, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetler. Denetimler sırasında tespit edilen mevzuata aykırı hususlar, yetkili idarelere gereği yapılmak üzere bildirilir.

CANLI MÜZİK YAYINI

Madde 38- Lokantalara, içkili yerlere ve meskûn mahal dışında bulunan çay bahçelerine, halkın huzur ve sükûnu ile kamu istirahatı açısından sakınca bulunmaması kaydıyla yapılacak ölçüm ve kontrolü müteakip, yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği kişinin kararıyla canlı müzik izni verilir. Canlı müzik izni ruhsata işlenmez. Ancak görevliler sorduğu zaman gösterilebilecek şekilde işyerinde bulundurulur.

Canlı müzik izni verilen yerlerde, belirlenen saatler dışında ve ilgili mevzuatta belirtilen ses seviyelerinin üstünde halkın huzur ve sükûnunu bozacak şekilde yayın yapılması durumunda izin iptal edilir. Bu hususlar, canlı müzik izni verilirken işletme sorumlusuna tebliğ edilir.

İşletme sorumluları, canlı olarak veya elektronik cihazlarla yapılan müzik yayınının tespit edilen saatleri aşmamasını ve gerekli ikaz levhalarının asılmasını sağlar.

GEÇİCİ SÜREYLE FAALİYETTEN MEN VE İDARÎ PARA CEZASI

Madde 39- 2559 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde sayılan hususların tespiti halinde belirtilen işyerleri otuz günü geçmemek üzere, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından geçici süreyle faaliyetten men edilir. Faaliyetten men'e ilişkin onay uygulanmak üzere yetkili idareye bildirilir. Yetkili idare en geç üç işgünü içinde faaliyetten men'e ilişkin kararı işyerini mühürlemek suretiyle uygulayarak buna ilişkin tutanağın bir suretini ilgili mülkî makama gönderir.

2559 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen hususların tespiti halinde, yetkili idare tarafından mezkûr maddede belirtilen usule göre idarî para cezası uygulanır.

FAALİYETTEN MEN KARARININ UYGULANMASI

Madde 40- Geçici süreyle faaliyetten men kararı aşağıdaki esaslar çerçevesinde yerine getirilir:

- a) Kapatma kararı işyeri sahibine veya kanunî temsilcisine tebliğ edilir ve kapatma işlemine hazırlanması için azami yirmi dört saat süre tanınır.
- b) Kapatma işleminde işyeri sahibi ve/veya kanunî temsilcisi hazır bulundurulur.
- c) Kapatılan yerden, kapanma süresince bozulabilecek mallar ile kişinin özel ve zarurî eşyalarının çıkarılmasına izin verilir.
- d) Kapatma işleminde yangın, su baskını, hırsızlık gibi durumları önleyici tedbirler alınır.
- e) İşyerinin pencere ve kapıları kapatılmak suretiyle dışarıyla teması kesilir.
- f) İşyerinin dışı açılan bütün kapıları mühürlenir.
- g) Kapatma tutanağında kapatma nedeni, tarihi ve saati belirtilir ve hazır bulunanlar tarafından imzalanır.
- h) İşyeri sahibi veya kanunî temsilcisinin imzadan kaçınması halinde, bu durum tutanakta belirtilir.

Kapatılan yerin tekrar açılmasında da açılış tarihi ve saati yazılarak açma ve teslim tutanağı hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

SÜRESİNDEN ÖNCE AÇILMA

Madde 41- Geçici süreyle faaliyetten men işlemine karşı açılan davanın idare aleyhine sonuçlanması halinde umuma açık istirahat ve eğlence yeri bir tutanakla açılarak işyeri sahibi veya kanunî temsilcisine teslim edilir.

İşyeri kapatılarak soruşturma evrakı ile birlikte adlî makama intikal ettirilen işletmede veya mes'ul müdür hakkında Cumhuriyet savcılığınca takipsizlik veya mahkemece beraat kararı verilmiş olması veya kesin sahip değişikliği hallerinde mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından süresinden önce açılmasına karar verilebilir.

İŞLETME İZİNİNİN İPTALİ

Madde 42- 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 8 inci maddesinde belirtilen fiiller sebebiyle bir yıl içinde üç defa faaliyetten men edilen işyerlerinde, bu fiiller tekrar işlendiği takdirde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı mahallin en büyük mülkî idare amirinin bildirimi üzerine yetkili idareler tarafından beş işgünü içinde iptal edilir.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununa göre verilen belgelerin, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından iptali halinde iptal işlemine ilişkin karar en geç yedi gün içinde yetkili idareye bildirilir.

KİMLİK BİLDİRME

Madde 43- Otel, motel, kamp ve benzeri her türlü konaklama yeri işleticisi, bu yerlerde yatacak olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı veya yabancı uyruklu kişilerin kimlik ve geliş-gidiş kayıtlarını ücretli veya ücretsiz, gündüz veya gece kalmalarına bakılmaksızın örneğine ve usulüne uygun şekilde, günü gününe tutmak ve kolluk denetimine hazır bulundurmak zorundadır.

Bu Yönetmelik kapsamına giren işletmelerin işletmecisi veya mesul müdürü, iş yerinde sürekli veya geçici olarak çalıştırılan kişinin ayrılışını, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun uygulanmasına ilişkin yönetmelikteki örneğine uygun kimlik bildirme belgesi doldurmak suretiyle yirmi dört saat içerisinde bağlı bulunduğu kolluğa bildirir.

Kolluğa bildirilerek çalıştırılanlar için, işletici veya mes'ul müdür tarafından bir kimlik belgesi verilir ve bu belge her istendiğinde kolluğa gösterilir.

KORUNMASI GEREKENLER VE YASAKLAR

Madde 44- Kendisini idare edemeyecek derecede sarhoş olanlara içki verilmesi, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, onsekiz yaşından küçüklerin yanlarında ebeveynleri, veli veya vasileri olsa bile bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kırathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere alınması ve onsekiz yaşından küçükler her geşit alkollü içki verilmesi ile nargilelik tütün mamulleri sunulması yasaktır.

Kumar kastı olmaksızın okey ve benzerleri ile her türlü kağıt oyunları ancak kahvehane ruhsatlı yerlerde oynanabilir.

İnternet salonlarında * bulunan bilgisayarlarda bilgi ve beceri artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki oyunların oynatılması serbesttir. Bu işyerlerinde, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzene, genel güvenliğe ve genel ahlaka zararı dokunacak internet sayfalarına erişimin sağlanması yasaktır. Bu sayfalara girilmemesi için bilgisayarların bu tür yayınları yapan sayfaların kapatılmasını sağlayacak güncel * filtre yazılımlarının kullanımı zorunludur.

BEŞİNCİ KISIM : GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

UYGULAMAYA İLİŞKİN ESASLAR

Madde 45- Bu Yönetmelikte yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin olarak yetkili idareler tarafından istenecek görüşler İçişleri Bakanlığınca verilir.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN YÖNETMELİK

Madde 46- 19/10/1999 tarihli ve 99/13681 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.

Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce yapılmış bulunan işyeri açma ve çalışma ruhsat başvuruları bu Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

YÜRÜRLÜK

Madde 47- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 48- Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ömek tablolar "html" formatında düzenlenmiştir. Görmek için fihristi kullanınız.

EKLER

EK-1

SIHHÎ MÜESSESELER İÇİN SINIFLARINA VE ÖZELLİKLERİNE GÖRE ARANACAK NİTELİKLER

A - İŞYERLERİNDE ARANACAK ASGARÎ ORTAK ŞARTLAR

- 1-** İşyeri amaca uygun bir şekilde tasarlanmış, temiz ve aydınlık olacaktır.
  - 2-** İşyerinin havalandırma tertibatı bulunacak; ısıtma ve havalandırma soba, kalorifer veya klima sistemlerinden uygun olanı ile yapılacaktır.
  - 3-** Tek ruhsatla açılan ve birden fazla faaliyet alanı bulunan işyerlerinde her faaliyet dalı için ilgili bölümlerde öngörülen şartlar ayrıca aranacaktır.
  - 4-** On kişiden fazla çalışanı bulunan müstakil işyerlerinde dinlenme yeri, kıyafet değiştirme kabini, bay ve bayan için ayrı tuvalet bulunacaktır. Ancak birden fazla işyerinin bulunduğu iş hanı, iş merkezi, pasaj, gar, terminal gibi yerlerde ortak kullanıma ayrılmış yeter sayıda lavabo ve tuvalet varsa, buralarda açılan işyerleri için ayrıca tuvalet ve lavabo şartı aranmaz.
  - 5-** İşyerinde üretilen çöp ve benzeri atıkların toplanması ve muhafazası için gerekli tedbirler alınacak ve atık suyun uygun bir şekilde tahliye edilmesini sağlayacak bağlantı bulunacaktır.
  - 6-** Yiyecek ve içecek satılan, depolanan ve servisi yapılan işyerlerinde, yiyeceklerin hazırlandığı bölümlerin tabanları, duvarları ve yiyeceğin temas ettiği yüzeyler seramik, mermer, paslanmaz çelik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir; tavanlar buğulanmayı, küflenmeyi, pislik birikmesini önleyecek; kapılar, kolay temizlenebilir ve gerektiğinde dezenfekte edilebilir nitelikte olacaktır.
- Yiyecek hazırlama ve pişirme bölümünde oluşan buhar, koku, duman ve benzeri kirleticileri tahliye edecek baca sistemi kurulacaktır.
- Bardak ve tabaklar cam veya porselen; kaşık, çatal ve bıçak paslanmaz çelikten olacaktır.
- 7-** İtfaiye raporu alması gerekmeyen işyerlerinde çalışanların ve müşterilerin güvenliğini sağlamak amacıyla yangına karşı önlemler alınacaktır.
  - 8-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerleriyle, kişilerin yoğun olarak giriş-çıkış yaptığı diğer işyerlerinde giriş ve çıkışlar ayrı kapıdan olacak ve yangına karşı ayrıca tahliye çıkışı bulunacak, yangın çıkışları ışıklı tabela ile gösterilecektir.
  - 9-** Umuma açık istirahat, eğlence ve konaklama yerleriyle lokantalarda ve pastanelerde şehir şebekesine bağlı su bulunacak, sigara içilen ve içilmeyen bölümler duvar veya camla ayrılacaktır.

10- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, konaklama yerleri, düğün salonları, lokantalar ve benzeri işyerlerinde bulunan tuvaletlerin zeminleri ve duvarları memmer, seramik ve mozaik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir malzemelerle kaplı olacaktır. Tuvalet ile mutfak yan yana olmayacaktır.

B- ET VE BALIK ÜRÜNLERİNİN SATILDIĞI YERLER

Et ve balık ürünlerinin satıldığı yerlerde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

- 1-** Şehir şebekesine bağlı soğuk ve sıcak su tesisatı, şebeke suyu olmayan yerlerde içilebilir nitelikte depo tertibatlı yeterli su bulunacaktır.
- 2-** Etlerin parçalandığı, işlendiği ve temas ettiği her türlü yüzey, malzeme ve makine kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir olacaktır.
- 3-** Et ve balıkların satışa hazırlandığı kısımlar şeffaf ve müşteriler tarafından görülebilir şekilde düzenlenecektir.
- 4-** Et ve balıkların muhafazası amacıyla işyerinin kapasitesine uygun soğutma tertibatlı dolap ve tezgah ile soğuk hava deposu bulunacaktır.
- 5-** Sakatat ürünlerinin satıldığı işyerlerinde sakatat hazırlama bölümü ve bol akan suyu olan bir havuz bulunacaktır.
- 6-** Satışa arz sırasında camekanlı teşhir dolapları kullanılacaktır.

C- BAKKAL, MARKET, ŞARKÜTERİ, KURUYEMİŞÇİ, BÜFE, MANAV, KANTİN VE EKMEK BAYİLERİ

Bakkal, market, şarküteri, kuruyemişçi, büfe, manav, kantin ve ekmek bayilerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

- 1-** Birden fazla faaliyet konusunun bir arada bulunduğu 500 m2 den büyük işyerlerinde danışma birimi bulunacaktır.
- 2-** Tüm tezgah ve raflar zeminden en az 15 cm yükseklikte olacaktır.
- 3-** Soğuk meze, et ve süt ürünleri, sakatat ve balık gibi farklı gıda maddeleri için ayrı ayrı veya bölümlere ayrılmış soğutma tertibatlı dolap veya tezgah bulunacaktır.
- 4-** Gıda maddeleri ile diğer maddeler farklı raf ve tezgahlarda satışa sunulacaktır.
- 5-** Ekmekler ve unlu mamuller kapalı dolaplarda ve vitrinli tezgahlarda satışa sunulacaktır.
- 6-** Kuruyemiş ve kuru kahve satılan işyerlerinde kavurma ve ısıtma işlemi yapılacak ise bunun için gereken donanım kurulacaktır.

7 - (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./12. md.) Hipermarket, grosmarket ve megamarketlerde giriş ve çıkış olmak üzere iki kapı, çocuk emzirme yeri ile satış alanının en az yarısı kadar olmak üzere otopark ve yeteri kadar depo alanı bulunacaktır.

8- Manavlarda, sebze ve meyveler için kolayca yıkanabilecek şekilde yapılmış masa ve raflar olacak, iki metre yüksekliğe kadar duvarlar su geçirmez malzeme ile kaplanacaktır.

9- Mutfak uygun olduğu takdirde, kantinlerde tost ve ekmek arası yiyecek maddeleri satılabilir.

D- LOKANTA, AYAKTA YEMEK YENİLEN YERLER, KAFETERYA, YEMEĞİ PAKETTE SATAN YERLER VE BENZERİ İŞYERLERİ

Lokanta, ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler ve benzeri işyerlerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki hükümler aranır:

a) Birinci sınıf lokantalar

1- Ustalık belgesine sahip en az iki aşçı bulunacaktır.

2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacaktır.

3- Girişte yeterli büyüklükte bir antre bulunacaktır.

4- Giriş ve salon dahil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

5- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.

6- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir madde ile kaplanacaktır.

7- İçki ve yemek servisi için yeterli sayıda tekerlekli servis masası bulunacaktır.

8- Masalar üzerinde iyi cins örtü ve peçete bulunacaktır.

9- Tabaklar tek tip ve iyi cins porselen veya camdan; çatal, kaşık, bıçak ise iyi cins paslanmaz çelikten olacaktır. Masalar üzerinde kristal, seramik veya porselen tablalar olacaktır.

10- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makineli veya peçeteli ayrı tuvaletler bulunacaktır. Ayrıca, çocuk temizliği yapılmak üzere çocuk odası ve çocuk tuvaleti bulunacaktır.

11- Mutfağın dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.

12- Garsonlar ve çalışanlar lokantanın belirlediği özel kıyafeti giyecektir.

13- Lokantanın müşteri kapasitesine uygun otoparkı bulunacaktır.

14- Mutfak, müşterilerin doğrudan doğruya görebileceği şekilde dizayn edilecektir.

15- Müşteri kapasitesine yeterli bankolu vestiyer bulunacaktır.

b) İkinci sınıf lokantalar

- 1- Ustalık belgesi bulunan en az bir aşçı bulacaktır.
- 2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulacaktır.
- 3- Mutfak, giriş ve salonun zemini seramik veya memmer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplı olacaktır.
- 4- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulacaktır.
- 5- Masalar üzerinde örtü ve peçete bulacaktır.
- 6- Mutfak salondan ayrı bir yerde olacak ve mutfağın dışarıya açılan kapı ve pencerelerinde sineklik telleri bulacaktır.
- 7- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulacaktır.

c) Üçüncü sınıf lokantalar

- 1- Ustalık belgesi bulunan en az bir aşçı bulacaktır.
- 2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır.
- 3- Zemin, seramik, memmer veya mozaik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplı olacaktır.
- 4- Havalandırma, en azından aspiratörle sağlanacaktır.
- 5- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulacaktır.

d) Ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler

- 1- Yemek pişirme ve kapları temizleme yeri olmak üzere en az iki bölümden oluşacaktır.
- 2- Havalandırma en azından aspiratörle sağlanacaktır.

e) Gezici piliç ve köfte satış yerleri

Gezici satıcılık işkolu altında faaliyette bulunan sıhhi müesseselerin, sattıkları ürünleri muhafaza etmek için merkez depoları ve satış yapmak için özel ızgara kasalı araçları bulacaktır.

Gezici satış aracı için aranacak şartlar şunlardır:

- 1- Et veya tavuğun pişirilmesini sağlamak üzere özel ızgara kasası bulacaktır.
- 2- Kasa paslanmaz çelikten imal edilmiş olacaktır.
- 3- Araçta, yeterli büyüklükte buzdolabı ve jeneratör bulacaktır.

- 4- Standartlara uygun 200 litreden fazla hacimli çift tanklı gaz tesisatı bulacaktır.
- 5- Sıcak ve soğuk su tertibatı bulacaktır.
- 6- Aracın yemek hazırlama ve satış yeri hijyenik olacaktır.

E- KAHVEHANE, KIR KAHVESİ, OYUN SALONU, İNTERNET SALONU, ÇAY BAHÇESİ, ÇAY OCAĞI VE BENZERİ İŞYERLERİ

Kahvehane, kır kahvesi, oyun salonu, internet salonu, çay bahçesi ve çay ocağı ve benzeri işyerlerinde ortak hükümlere ilave olarak, sınıflarına ve türlerine göre aşağıdaki şartlar aranır:

a) Birinci sınıf kahvehaneler, çay bahçesi, kır kahvesi,

- 1- Sandalye ve masalar iyi cins malzemedden yapılmış olacaktır.
- 2- İki bölgesel veya yerel olmak üzere en az beş farklı günlük gazete bulacaktır.
- 3- En az 100 farklı kitabın yer aldığı kütüphane kurulacaktır.
- 4- Masalar arasında, müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.
- 5- Girişte yeterli büyüklükte bir antre ve bankolu vestiyer bulacaktır. Giriş ve salon dahil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.
- 6- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 7- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik ve mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplanacaktır.
- 8- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makineli veya peçeteli yeteri kadar tuvalet bulacaktır.
- 9- Ocağın bulunduğu yer duvar veya cam ile salondan ayrı olacak, dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulacaktır.
- 10- Garsonlar ve çalışanlar, işyeri tarafından belirlenen özel kıyafeti giyecektir.

b) İkinci sınıf kahvehaneler

- 1- Sandalye ve masalar iyi cins malzemedden yapılmış olacaktır.
- 2- Biri bölgesel veya yerel olmak üzere en az üç farklı günlük gazete bulacaktır.
- 3- En az 50 farklı kitabın yer aldığı kütüphane kurulacaktır.
- 4- Masalar arasından müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.

5- Girişte yeterli büyüklükte bir antre bulunacaktır. Giriş ve salon dahil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

6- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulunacaktır.

7- Giriş ve salonun zemini seramik ve mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplı olacaktır.

8- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu ve sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

9- Ocağın bulunduğu yer duvar veya cam ile salondan ayrı olacak, dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.

10- Garsonlar ve çalışanlar, işyeri tarafından belirlenen özel kıyafeti giyecektir.

c) Üçüncü sınıf kahvehaneler

1- İyi cins malzemeden yapılmış sandalye ve masa bulunacaktır.

2- Biri bölgesel veya yerel olmak üzere en az iki adet günlük gazete bulunacaktır.

3- En az 25 farklı kitabın yer aldığı kütüphane kurulacaktır.

4- Masalar arasında müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.

5- İşyerinin zemini en az mozaik ve benzeri sert madde ile kaplı olacaktır.

6- Aynalı ve sıvı sabunlu en az bir tuvalet bulunacaktır.

7- Ocağın bulunduğu yer cam ile salondan ayrı olacaktır.

d) Oyun yeri

Bilgi ve maharet artırıcı, beden veya zeka geliştirici nitelikteki oyunların oynandığı işyerlerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

1- Girişte yeterli büyüklükte bir antre ve vestiyer bulunacaktır. Giriş ve salon dahil bütün duvarlar yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

2- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.

3- Giriş ve salonun zemini kolay temizlenebilir, dezenfekte edilebilir nitelikte olan mozaik, mermer, parke ve benzeri sert madde ile kaplı olacaktır.

4- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makineli veya peçeteli yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

5- Gürültü çıkaran oyunlar veya oyun aletleri ayrı bir bölümde bulundurulacaktır.

6- Otomatik veya yarı otomatik, mekanik veya elektronik oyun aletleri arasında yeterli mesafe bırakılacaktır.

7- Çocuklar ve ebeveynlerin oturabilmeleri için yeterli sayıda koltuk bulundurulacaktır.

8- Gürültünün yayılmasını engellemek üzere ses izolasyonu yapılacaktır.

e) Çay ocağı

Çay ocaklarında, işyerlerinde aranacak ortak asgarî niteliklerden (2), (3), (6) ve (7) numaralı şartlar aranır. Bu işyerlerine masa ve sandalye konulamaz. Mekanı uygunsa tabure konulabilir.

Çay ocaklarında mutfağın uygun olarak düzenlenmesi şartıyla tost ve sandviç verilebilir.

f) (Değişik başlık: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./12. md.) İnternet salonu

1- Sandalye ve masalar iyi cins malzemeden yapılmış üzeri kumaş veya deri ile kaplı bulunacaktır.

2- Masalar arasında müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.

3- Girişte yeterli büyüklükte bir antre bulunacaktır. Giriş ve salon dahil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

4- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulunacaktır.

5- Giriş ve salonun zemini mozaik, mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır.

6- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu ve sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

7- İşyerinde yiyecek ve içecek verilmesi halinde üçüncü sınıf lokantaların tabii olduğu şartlar aranır.

8 - (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./12. md.) İşyerinde mekanik ve elektronik oyun alet ve makineleri bulunamaz.

9 - (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./12. md.) İşyerlerinde sürekli güncellenen filtre programı kullanılması zorunludur.

F- PASTANELER

Pastanelerde ortak hükümlere ilave olarak, sınıflarına göre aşağıdaki şartlar aranır:

a) Birinci sınıf pastaneler

1- Ustalık belgesi bulunan en az iki personel bulunacaktır.

2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacaktır.

3- Giriş ve salon dahil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

- 4- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 5- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir nitelikte olan sert madde ile kaplanacaktır.
- 6- Masalar üzerinde iyi cins örtü ve peçete bulacaktır.
- 7- Kullanılan masalar üzerinde kristal, seramik veya porselen tablalar olacaktır.
- 8- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makineli veya peçeteli ayrı tuvaletler bulunacak, çocuk temizliği yapılmak üzere çocuk odası ve çocuk tuvaleti bulacaktır.
- 9- Mutfağın dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulacaktır.
- 10- Garsonlar ve çalışanlar işyerinin belirlediği özel kıyafeti giyecektir.
- 11- Müşteri kapasitesine yeterli bankolu vestiyer bulacaktır.

b) İkinci sınıf pastaneler

- 1- Ustalık belgesine sahip en az bir personel bulacaktır.
- 2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulacaktır.
- 3- Zemin, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır
- 4- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulacaktır.
- 5- Masalar üzerinde örtü ve peçete bulacaktır.
- 6- Mutfak salondan ayrı bir yerde olacak ve mutfağın dışarıya açılan kapı ve pencerelerinde sineklik telleri bulacaktır.
- 7- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulacaktır.

c) Üçüncü sınıf pastaneler

- 1- Ustalık belgesi bulunan en az bir personel bulacaktır.
- 2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır.
- 3- Zemin seramik, mermer veya mozaik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır.
- 4- Havalandırma en azından aspiratörle sağlanacaktır.
- 5- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulacaktır.

G- GAZİNO, DANS SALONU, DİSKOTEK, PAVYON, TAVERNA, AÇIK HAVA GAZİNOSU, BAR, KOKTEYL SALONU VE BENZERİ EĞLENCE YERLERİ

Gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu ve benzeri eğlence yerlerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Birinci sınıf gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu

- 1- Mutfak bulunan gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonunda birinci sınıf lokanta mutfaklarında aranan şartlar aranır.
- 2- Giriş ve salon dahil bütün duvarlar yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.
- 3- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 4- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplanacaktır.
- 5- Masalar üzerinde iyi cins örtü ve peçete bulunacaktır.
- 6- Kullanılan masalar üzerinde kristal, seramik veya porselen tablalar olacaktır.
- 7- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makineli veya peçeteli ayrı tuvaletler bulunacaktır.
- 8- Mutfağın dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.
- 9- Garsonlar ve çalışanlar işyerinin belirlediği özel kıyafeti giyecektir.
- 10- Müşteri kapasitesine yeterli bankolu vestiyer bulunacaktır.
- 11- Girişte boy aynası bulunacaktır.
- 12- Sanatçıların hazırlık yapmaları için sahne ile irtibatlı sıcak su ve lavabolu soyunma odaları bulunacaktır.
- 13- Uygun bir yerde amerikan bar bulunacaktır.
- 14- Orkestra yeri ve dans pisti bulunacaktır.
- 15- Gazinonun salondan ayrı bir yerinde hizmetliler için bir soyunma yeri bulunacaktır.

b) İkinci sınıf gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu

- 1- Mutfak bulunan gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonunda ikinci sınıf lokanta mutfaklarında aranan şartlar aranır.
- 2- Zemin, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır.

- 3- Masalar üzerinde örtü ve peçete bulunacaktır.
- 4- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.
- 5- Girişte salonun büyüklüğüyle orantılı bir antre bulunacaktır.
- 6- Girişte vestiyer bulunacaktır.
- 7- Havalandırma klima ile yapılacaktır.
- 8- Sanatçıların soyunmaları, makyaj ve benzeri hazırlıkları için uygun bir yer bulunacaktır.
- 9- Orkestra yeri ve dans pisti bulunacaktır.
- 10- Gazinonun salondan ayrı bir yerinde hizmetliler için bir soyunma yeri bulunacaktır.

H- TİYATRO, SİNEMA, DÜĞÜN SALONLARI, SİRK, LUNAPARKLAR VE GÖSTERİ MERKEZLERİ

Tiyatro, sinema, düğün salonları, sirk, lunapark ve gösteri merkezlerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Birinci sınıf tiyatro, sinema ve gösteri merkezi

- 1- İlk koltuk sırasının perdeye uzaklığı en az yedi metre, her bir koltuk genişliği en az 50 cm, koltukların arka arkaya olan mesafesi en az 90 cm, sahneye paralel olan yollar en az bir metre ve sahneye dik olan yollar en az 150 cm olacaktır.
- 2- Salon ve balkon için ayrı ayrı her 400 koltuk için iki bay ve iki bayan olmak üzere en az dört tuvalet bulunacak, tuvalet sayısı kadar lavabo bulunacaktır.
- 3- Bekleme salonunun ve balkonun tuvaletler ile doğrudan doğruya irtibatı yok ise, bu bölümde en az bir bayan ve bay tuvaleti bulunacaktır.
- 4- Salon, birinci, hususî ve balkon olarak üç bölüme ayrılacak ve bu bölümlerin her birinin en az 90 cm genişliğinde dışarıya doğru açılan en az iki giriş ve çıkış kapısı bulunacaktır.
- 5- Çıkış ve acil çıkış kapıları kırmızı uyarı ışık tertibatı ile belirlenecektir.
- 6- Şehir çereyanı kesildiğinde aydınlatma sağlamak üzere ve derhal devreye girebilecek yeter güçte jeneratör bulunacaktır.
- 7- Isıtma ve havalandırma merkezi sistem kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 8- Giriş holü;
- 8.1- Zemini mozaik, üst tarafı dahil en az yağlı boya olacaktır.
- 8.2- Giriş ve çıkış kapıları ayrı olacak ve sinemanın kapasitesine göre artırılacaktır.
- 9- Bekleme salonunda yeteri kadar oturulacak yer bulunacaktır.

10- Salonda bir büfe bulunacaktır.

11- Salon ve balkon;

11.1- Duvarlar ses geçirmez ve akustiği sağlayacak, giriş ve çıkışlar ise ses ve ışık geçirmeyecek şekilde olacaktır.

11.2- Koltuklar ortopedik, deri veya kumaştan iyi cins malzeme ile kaplı olacak ve ayrıca kol dayama yerleri bulunacaktır.

11.3- Loca mevcut ise bu kısımlar salon ve balkon niteliklerine uygun olacak ve ayrıca askılığı bulunacaktır.

b) İkinci sınıf tiyatro, sinema ve gösteri merkezi

1- Sahne, sinemaskop filmler gösterilmesine uygun şekilde ve büyüklükte yapılmış olacaktır.

2- Makine dairesi;

2.1- Projesine uygun tamamen kagir olacak, makinistin herhangi bir tehlike anında burayı terk etmesi için ikinci bir kapısı bulunacaktır.

2.2- Herhangi bir yangın halinde alevlerin tehlikesini azaltmak için makine dairesinin kapı ve pencerelerinin dış tarafından 50 cm genişliğinde sağlı sollu saçtan bir markiz bulunacaktır.

2.3- Makine dairesindeki baca ve pencereler bu bölümün havalandırmasına yeterli nitelikte olacaktır.

3- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplanacaktır.

4- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makineli veya peçeteli yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

c) Açık hava sineması

1- Etrafının duvarla ya da başka malzeme ile çevrilmesi halinde, buralarda göz estetiğini bozmayacak malzeme kullanılacaktır.

2- Sahne, kapalı sinemalardaki esaslara uygun olacaktır.

3- Sahne, bahçenin her tarafından gözükecek şekilde düzenlenecektir.

4- Bay ve bayanlara ait ayrı ayrı, aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

5- Büfe ve çay ocağı bulunacaktır.

6- Yedek jeneratör bulunacaktır.

d) Düşün salonu

- 1- Giriş ve çıkış kapıları ayrı ayrı olmak üzere en az ikişer adet olacaktır.
- 2- Yangın çıkış kapısı dışa açılır ve çift kanatlı olacaktır.
- 3- Salondan ayrı uygun bir yerde bay ve bayanlara ait ayrı ayrı, aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.
- 4- Girişte bankolu vestiyer ve boy aynası olacaktır.
- 5- Isıtma kalorifer veya klima sistemiyle olacaktır.
- 6- Havalandırma klima ile yapılacaktır.
- 7- Salonda orkestra yeri ile oyun pisti olacaktır.
- 8- Çalışanlar, sanatçılar ve gelin ile damat için soyunup giyinmeye elverişli ayrı ayrı odalar bulunacaktır.
- 9- Servis odası bulunacaktır.
- 10- Salonun dışında işçilerin soyunma dolapları bulunacaktır.
- 11- Zeminler kolay temizlenebilir özellikte olacaktır.
- 12- Mutfak, salondan ayrı bir yerde olacak ve mutfağın dışarıya açılan kapı ve pencerelerinde sineklik telleri bulunacaktır.

e) Sirkler ve lunaparklar

- 1- Sirk ve lunaparkta bulunan oyun ve eğlence makinelerinin kontrol ve bakımından sorumlu olmak üzere, teknik bilgi ve yeterliğe sahip en az bir mühendis ve bir teknisyen bulunacaktır.
- 2- Hareket eden makine ve oyun araçlarında emniyet kemeri bulundurulacaktır.
- 3- Can ve mal emniyeti için gerekli tedbirler alınacaktır.
- 4- Elektrik kesilmesinde otomatik devreye girecek yeterli kapasiteye sahip jeneratör bulunacaktır.
- 5- Bay ve bayanlar için ayrı, sıvı sabunlu, yeter sayıda tuvalet ve aynalı lavabo bulunacaktır.
- 6- Zemin toz kaldırmayacak uygun malzeme ile kaplanacaktır.
- 7- Bilgi ve zeka geliştirici, yetenek ve maharete dayanan oyunlar dışında kumar ve benzeri şans oyunları oynatılmayacaktır.
- 8- Sirklerde oturma yerleri uygun nitelikte olacaktır.

9- Sirk ve lunaparklarda bulunan işyeri niteliğindeki yerler benzer işyerlerinde aranan şartları taşıyacaktır.

I- OTEL VE PANSİYONLAR

II-

Otel ve pansiyonlarda ortak hükümlere ilave olarak, sınıflarına göre aşağıdaki şartlar aranır:

a) Birinci sınıf otel

- 1-** Isıtma, soğutma ve havalandırma, odalar dahil kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 2-** Bütün odalarda sürekli sıcak su bulunacaktır.
- 3-** Zemin ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir madde ile kaplanacaktır.
- 4-** Giriş ve salonlarda duvarlar alçı sıva, mermer veya lambri olacaktır.
- 5-** Işıklandırma abajur, kristal, avize, aplik veya gizli ışık tertibatı ile yapılacaktır.
- 6-** Bankolu bir müracaat yeri, telefon santrali ve vestiyer bulunacaktır.
- 7-** Vestiyer duvarları lambri veya benzeri malzeme ile kaplı olacaktır.
- 8-** Otel santraline bağlı olmayan kabinli bir telefon bulunacaktır.
- 9-** Bekleme salonlarındaki koltuk, sehpa ve benzeri eşya iyi cins malzemedен yapılmış olacaktır.
- 10-** Bekleme salonunda ve odalarda uydu yayını yapan televizyon sistemi bulunacaktır.
- 11-** Dinlenme salonları;
  - 11.1-** Biri zemin katında olmak üzere en az iki salonu bulunacaktır.
  - 11.2-** Işıklandırma kristal avize, aplik veya gizli ışık tertibatı ile sağlanacaktır.
  - 11.3-** Mobilya iyi cins malzemedен olacaktır.
  - 11.4-** Pencereelerde iyi cins kumaş ve tül perdeler olacaktır.
  - 11.5-** Salonlardan birinde orkestra yeri televizyon ve bar bulunacaktır.
  - 11.6-** Masa ve sehpalarda cam, porselen veya seramik tablalar olacaktır.
- 12-** Otel, zemin hariç üç kattan fazla ise asansör bulunacaktır.
- 13-** Katlarda servis odaları bulunacaktır.

14- Katlarda her 20 odaya en az 1 adet olmak üzere, bay ve bayanlara ait aynalı, fayanslı, lavabolu, sıvı sabunlu ayrı alaturka tuvaletler bulunacaktır.

15- Odalar;

15.1- Banyolu ve tuvaletli olacaktır.

15.2- Odaların % 20'si daire şeklinde olacaktır.

15.3- Işıklıdır gözü yomayacak şekilde olacak, abajurlu okuma lambası, santral ile bağlantılı telefon bulunacaktır.

15.4- Tercihen gömme gardırop, şifonyer, bavul masası, tuvalet, boy aynası, koltuk ve sehpa bulunacaktır.

15.5- Yatak ortopedik, yatak takımları iyi cins keten veya benzeri, yorganlar yarım kuş tüyü, yastıklar biri kuş tüyü olmak üzere iki adet olacak ve iyi cins battaniyeler bulunacaktır.

15.6- Süit odalar; yatak, oturma odası, banyo olmak üzere en az üç kısım olacaktır.

15.7- Oturma odasında yeteri kadar koltuk ve sehpalardan başka, bir çalışma masası, masa lambası, bir radyo ve televizyon bulunacaktır.

16- Banyolar;

16.1- Küvet gömme olacaktır.

16.2- Alafranga tuvaletli, aynalı, fayanslı, lavabolu, havalandırma tesisatlı olacaktır.

16.3- Duşlu odalarda havalandırma, merkezi sistem veya klima ile sağlanacaktır.

17- Tuvaletlerin zemin ve duvarları kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir nitelikte olan birinci kalite mermer, seramik ve benzeri malzemeden olacaktır.

18- Birinci sınıf lokanta niteliğinde lokantası ve mutfağı bulunacaktır.

19- Birinci sınıf niteliğinde bay ve bayan berber salonu, manikürü, sağlık ve fen koşullarına uygun çamaşırhanesi ve ütü yeri bulunacaktır.

20- Malzemelerin gimesi için ayrı bir servis kapısı, otoparkı olacaktır.

21- En az 150 cm genişliğinde yangın merdiveni bulunacaktır.

b) İkinci sınıf otel

1- Isıtma odalar dahil kalorifer veya klima ile yapılacaktır.

2- Bütün odalarda sürekli sıcak su bulunacaktır.

3- Zemin ahşap parke, seramik veya mermer gibi malzeme ile kaplanacaktır.

4- Giriş ve salonlarda duvarlar alçı sıva veya lambri olacaktır.

5- Bankolu bir müracaat yeri, telefon santrali ve vestiyer bulunacaktır.

6- Vestiyer duvarları lambri veya benzeri malzeme ile kaplı olacaktır.

7- Dinlenme salonu,

7.1- En az bir dinlenme salonu bulunacaktır.

7.2- Mobilya iyi cins malzemedir olacaktır.

7.3- Pencereelerde iyi cins kumaş ve tül perdeler olacaktır.

7.4- Salonda orkestra yeri ve uydu yayını alan televizyon bulunacaktır.

7.5- Masa ve sehpalarda cam, porselen veya seramik tablalar olacaktır.

7.6- Dinlenme salonlarındaki koltuk, sehpa ve benzeri eşya iyi cins malzemedir yapılmış olacaktır.

7.7- Klimalı soğutma sistemi olacaktır.

8- Odalar;

8.1- En az yarısı banyolu ve tuvaletli olacaktır.

8.2- En az % 10'u daire olacaktır.

8.3- Işıklıdırma gözü yomayacak şekilde olacak, santrale bağlı telefon olacaktır.

8.4- Gardırop, şifoniyer, ayna, koltuk ve sehpalar bulunacaktır.

8.5- Yatak ortopedik, yatak takımları iyi cins olacaktır.

8.6- Oturma odasında yeteri kadar koltuk ve sehpalardan başka, bir çalışma masası, masa lambası, bir radyo ve televizyon olacaktır.

8.7- Dairelerde, yatak odası, banyo ve tuvalet olacaktır.

9- Katlarda yeteri kadar banyo ve tuvalet bulunacaktır.

10- Tuvalet ve banyolar kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir malzeme ile kaplı olacaktır.

11- Yemek verilmesi halinde, ikinci sınıf lokanta niteliğinde lokantası ve mutfağı bulunacaktır.

12- Odalarda yatak sayısı her beş metrekareye bir olmak üzere en fazla iki adet olacaktır.

13- Tuvaleti olmayan odalarda aynalı lavabo bulunacaktır.

14- En az 150 cm genişliğinde yangın merdiveni bulunacaktır.

c) Üçüncü sınıf otel ve pansiyon

1- Isıtma odalar dahil kalorifer veya soba ile yapılacaktır.

2- Zemin en az mozaik gibi malzeme ile kaplanacaktır.

3- Giriş ve salonlarda duvarlar alçı sıva, plastik veya yağlı boya ile kaplı olacaktır.

4- Müracaat yeri ve vestiyer bulunacaktır.

5- Dinlenme salonunda yeterli sayıda masa, sandalye ve televizyon bulunacaktır.

6- Dinlenme salonlarındaki koltuk, sehpa ve benzeri eşya iyi cins malzemedен yapılmış olacaktır.

7- Odalarda;

7.1- En az % 20'si banyolu ve tuvaletli olacaktır.

7.2- Gardırop, ayna, sandalye ve sehpa bulunacaktır.

7.3- Yatak ortopedik, yatak takımları iyi cins olacaktır.

8- Katlarda her 10 yatağa bir banyo ve tuvalet bulunacaktır.

9- Tuvalet ve banyolar kolay yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir nitelikte olacaktır.

10- Yemek verilmesi halinde üçüncü sınıf lokanta niteliğinde lokantası ve mutfağı bulunacaktır.

11- Odalarda yatak sayısı her beş metrekareye bir olmak üzere en fazla üç adet olacaktır.

J- HAMAM, SAUNA VE BENZERİ YERLER

Hamam ve saunalar için ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Hamamlar

1- Hamam soyunma, yıkanma ve dinlenme yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır.

2- Çalışanların saç, sakal ve tırnakları kesilmiş ve temizlenmiş olacak, hastalıklarının bulunmadığına ilişkin sağlık raporu bulunacaktır. Bu raporlar altı ayda bir yenilenecektir.

3- Müşteriler için kullanılan havlu ve benzeri takımlar ayrı olacak ve her kullanımdan sonra yıkanacak ve dezenfekte edilecektir.

4- Kese, lif, sünger gibi müşteri temizliğinde kullanılacak malzemeler sıhhi şartları haiz olacak ve her kullanımdan sonra usulünce temizlenecektir.

b) Saunalar

- 1-** En az beş adet soyunma kabini bulunacaktır. Yıkama yerlerinden başka en az iki adet soğuk ve sıcak duş yeri bulunacaktır.
- 2-** Sauna odası en az 9 m³ olacaktır. Sauna odasının etrafı fırınlanmış gürgen ağacı ile kaplı olacak ve kademeli oturma yerleri bulunacaktır.
- 3-** Sağlık ve hijyen yönünden saunaya gimesinde sakınca bulunan kişilere yönelik uyarıcı levhalar konulacaktır.
- 4-** İç sıcaklığı gösteren termometreler bulundurulacaktır.

Hamam ve saunalar yetkili idareler tarafından özelliklerine ve sunduğu hizmet durumuna göre birinci sınıf, ikinci sınıf ve üçüncü sınıf olarak sınıflandırılabilir.

K- BERBER ve KUAFÖRLER

Berber ve kuaförlerde ortak hükümlere ilave olarak, sınıflarına göre aşağıdaki şartlar aranır:

a) Birinci sınıf berber ve kuaför salonu

- 1-** Çalışanlar ustalık ve kalfalık belgesine veya çıraklık sözleşmesine sahip olacaktır.
- 2-** Çalışma masaları tek tip, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir memmer veya camdan olacaktır.
- 3-** İşyeri, bekleme salonu ile çalışma bölümlerinden oluşacak, vestiyer ve yeteri kadar misafir koltuğu bulunacaktır.
- 4-** Salonun zemini seramik, memmer veya ahşap parke gibi kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir madde ile kaplı olacaktır.
- 5-** Isıtma, soğutma ve havalandırma klima veya kaloriferle olacaktır.
- 6-** Zemin ve duvarları seramik, memmer ve benzeri maddelerle kaplı en az bir adet lavabolu tuvalet bulunacaktır.
- 7-** Çalışanlar işyerince belirlenen elbiseyi giyecektir.
- 8-** Kullanılan tıraş malzemelerinden metal ve plastik olanlarının temizleneceği sterilizatör ve otoklav bulunacaktır.
- 9-** Her bir müşteri için ayrı ayrı, yıkamış havlu ve örtü kullanılacaktır.
- 10-** Şehir şebekesine bağlı sıcak ve soğuk su bulunacaktır.
- 11-** Müşterilerin randevuyla kabul edilebileceği sistem kurulacaktır.
- 12-** Pencere dışarıdan içerinin görünmesini engelleyecek şekilde dizayn edilecektir.

b) İkinci sınıf kuaför ve berber salonu

- 1- Çalışanlar ustalık ve kalfalık belgesine veya çıraklık sözleşmesine sahip olacaktır.
- 2- Çalışma masaları tek tip, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir mermer veya camdan olacaktır.
- 3- Çalışma masalarının bulunduğu duvar kısmı 1,5 metre yüksekliğe kadar fayans veya mermer kaplı olacaktır.
- 4- Salonun zemini seramik, mermer veya mozaik gibi temizlenebilir, yıkanabilir madde ile kaplı olacaktır.
- 5- Havalandırma aspiratörle yapılacaktır. Isıtma yeterli seviyede olacaktır.
- 6- Çalışanlar işyerince belirlenen elbiseyi giyecektir.
- 7- Her bir müşteri için ayrı ayrı yıkanmış havlu ve örtü kullanılacaktır.
- 8- Şehir şebekesine bağlı sıcak ve soğuk su bulunacaktır.
- 9- Pencere dışarıdan içerinin görünmesini engelleyecek şekilde dizayn edilecektir.

c) Üçüncü sınıf kuaför ve berber salonu

- 1- Çalışanlar ustalık ve kalfalık belgesine veya çıraklık sözleşmesine sahip olacaktır.
- 2- Çalışanlar işyerince belirlenen elbiseyi giyecektir.
- 3- Şehir şebekesine bağlı akar sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacak veya musluklu yeterli deposu bulunacaktır.
- 4- Pencere dışarıdan içerinin görünmesini engelleyecek şekilde dizayn edilecektir.
- 5- Zemini su geçirmez madde ile kaplı olacak ve ızgaralı sifon bulunacaktır.
- 6- Duvarlar su geçirmez madde veya yağlı boya olacaktır.
- 7- Çalışma masaları mermer veya su geçirmez bir madde ile kaplı olacaktır
- 8- Isıtma yeterli seviyede olacaktır.
- 9- Askılık bulunacaktır.

L- TAKSİ DURAĞI VE YAZIHANESİ, KAPALI VE AÇIK OTO PARKLAR VE OTO GALERİLERİ

Taksi durağı ve yazıhanesi, kapalı ve açık otoparklar ve oto galerilerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Taksi durağı

- 1- En az sekiz araba park edebilecek alana sahip olacaktır.
- 2- İşletme yazıhanesinde bir ecza dolabı bulunacaktır.
- 3- Park alanın tabanı beton, asfalt gibi etrafın kirlenmesine neden olmayacak bir madde ile kaplanacak ve birikinti sular toplama rögarlarına verilecektir.
- 4- Yollar üzerinde bulunan duraklar trafiğe mani olmayacak şekilde tespit edilecektir.
- 5- Telefon ve telsiz sistemi bulunacaktır.
- 6- Taksi duraklarında şoförlerin isimleri ve fotoğrafları görünür şekilde asılacaktır.
- 7- Taksilerde şoförle ilgili kimlik bilgileri müşterinin görebileceği şekilde asılacaktır.
- 8- Çalışanlar, işyerinin belirlediği kıyafeti giyecektir.

b) Kapalı otoparklar

- 1- Kullanış amaçna uygun yapı kullanma izni belgesi olacaktır.
- 2- Araç giriş ve çıkışları trafiği aksatmayacak şekilde düzenlenecektir.
- 3- Otoparkta park eden araçların her türlü hasara karşı zorunlu sigortaları yaptırılmış olacaktır.
- 4- Yıkama yağlama dışında başka bir faaliyet gösterilmeyecektir.
- 5- Su ve diğer atıklar kanallara veya fosseptik çukurlarına akıtılacaktır.
- 6- Araçların park edeceği alanlar eni en az dört metre olacak şekilde işaretlerle ayrılacaktır.
- 7- Park için giren araç sahiplerine aracın plakası, cinsi ve park saatini gösteren belge verilecektir.
- 8- Park yerinin zemini beton veya mozaik olacaktır.
- 9- Park yerinin havalandırılması ve aydınlatılması için gerekli tesisat kurulacaktır.
- 10- Sıvılaştırılmış petrol gazı ve sıkıştırılmış doğalgaz kullanan araçların kapalı otoparka kabul edilmesi yasaktır.

c) Açık otoparklar

- 1- Açık otopark olarak kullanılan yerin mülkiyet sahibinden tapu tescil belgesine göre muvafakat alınacaktır.
- 2- Açık otoparkta yapılacak kontrol kulübesi prefabrike veya kolay taşınabilir bir malzemedен yapılacak olup, en az 9 m³ hacme sahip olacaktır.

3- İşyeri kapı numarası alınmış olacaktır.

4- Araç giriş ve çıkışları trafiği aksatmayacak şekilde düzenlenecek, trafik açısından uygun olacaktır.

5- Açık otoparkın park alanlarının zemini beton veya asfalt olacaktır.

6- Otoparkta park eden araçların her türlü hasara karşı zorunlu sigortaları yaptırılmış olacaktır.

7- Kat irtifakı veya kat mülkiyetini haiz ya da inşaaata başlama izni alınan yerlerde açık otopark açılmaz.

8- Plan değişikliği veya mülkiyet değişikliği nedeniyle oluşacak durumlarda yeni malikin veya maliklerin muvafakati olmadan işletmeye devam edilemez.

d) Oto galerileri

1- Oto galerilerinin kapalı kısmında sıvılaştırılmış petrol gazı ve sıkıştırılmış doğalgaz kullanan araç bulundurulamaz.

2- Oto galerileri malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır.

EK - 2

GAYRİSİHHÎ MÜESSESELER LİSTESİ

A) BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHÎ MÜESSESELER

1- ENERJİ SANAYİİ

1.1- Toplam ısı gücü 20 megavat (MW) ve üzeri kapasitede olan yakma tesisleri ile termik enerji santralleri,

1.2- Nükleer enerji santralleri.

2- METALURJİ VE MAKİNE SANAYİİ:

2.1- Sıcak haddeleme tesisleri, her türlü demir çelik fabrikaları, metal boru üretim tesisleri, metal kaplama tesisleri,

2.2- 50 ton/yıl ve üzerinde kapasiteye sahip her türlü demir ve demir dışı dökümhaneler ile soğuk haddeleme tesisleri,

2.3- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) 500 HP ve üzeri motor gücü kullanan her nevi elektromekanik, elektromanyetik madeni eşya imal, işleme, montaj, tamir, emayeleme, plastik ve benzeri maddelerle kaplama yerleri, tarım ilaçlama makine imalatı yapan işyerleri,

2.4- Gemi söküm yerleri ile 20 metre ve daha uzun boylarda gemi iskeleti ve gemi bölümleri imal ve tamir yerleri,

2.5- Kara, hava, demiryolu araçları, içten yanmalı motor ile iş makineleri üretim fabrikaları.

3- MADEN SANAYİİ

3.1- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Çimento fabrikaları veya klinker üretim tesisleri ile 5 ton/saat ve üzeri kapasitede olan çimento öğütme, paketlenme ve karıştırma tesisleri,

3.2- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Seramik ve porselen fabrikaları,

3.3- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Alçı, kireç ve benzeri fabrikaları,

3.4- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan ve yıllık 100.000 m² üzeri kapasiteli mermer kesme, işleme ve sayalama tesisleri,

3.5- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan kömür yıkama ve eleme tesisleri, 100.000 m³/yıl üzeri kapasitedeki taş ocağı ham maddelerini her türlü işleminden geçiren tesisler,

3.6- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Kapasitesi 75 ton/gün ve üzerinde olan ateşe dayanıklı tuğla, seramik borular, yapı tuğlası, kiremit ve benzeri kaba seramik ürünlerinin üretildiği ve pişirildiği tesisler,

3.7- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Asbest ve asbest katkı ürünleri işleme ve biçimlendime tesisleri,

3.8- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan çeşitli metotlarla cevher hazırlama veya zenginleştirme tesisleri,

3.9- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Kapasitesi 75 ton/gün ve üzerinde olan prefabrik konut malzemeleri, gaz beton ve metal yapı elemanları üretim tesisleri.

4- KİMYA SANAYİİ

4.1-Temel organik kimyasalların üretildiği kimya tesisleri

4.1.1- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Alkoller, aldehitler, ketonlar, karboksilli asitler, esterler, asetatlar, eterler, peroksitler, yapay reçineler gibi oksijen içeren hidrokarbonlar, aygıçgeğini kabuğundan ayırıp iç üretim yapacak biyoyakıt üreten işyerleri,

4.1.2- Sülfürlü, fosforlu, halojenli hidrokarbonlar üretim tesisleri,

4.1.3- Temel plastik hammaddeleri ile kimyasal elyaf (polimerler, sentetik lif veya selüloz tabanlı lifler) üretim tesisleri,

4.1.4- Sentetik kauçuklar üretim tesisleri,

4.1.5- Sentetik, selülozik veya su bazlı boyalar ve pigmentler üretim tesisleri,

4.1.6- Madeni ve nebati, yüzey koruyucu ve kimyasalları (vernük, cila gibi) üretim tesisleri,

4.1.7- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Diğer organik kimyasalların ve karışımlarının üretim yerleri, sanayi tipi yapıştırıcı imal eden tesisler (polimerizasyon işlemi gerçekleştirilen tesisler).

4.2-Temel inorganik kimyasalların üretildiği tesisler

4.2.1- Amonyum klorür, potasyum klorat, potasyum karbonat, sodyum karbonat, perborat ve gümüş nitrat gibi kimyasalların üretildiği tesisler,

4.2.2- Amonyak, hidrojen, oksijen, azot, flor gibi gazlar ve bunların bileşiklerin üretim ve dolum tesisleri ile sülfür bileşikleri, karbon oksitler gibi oksitleyici bileşiklerin üretildiği tesisler,

4.2.3- Kromik asit, hidroklorik asit, fosforik asit, nitrik asit, sülfürik asit, oleum ve sülfürlü asit üretim ve depolanma tesisleri,

4.2.4- Amonyum hidroksit, potasyum hidroksit, sodyum hidroksit gibi bazik madde üretim tesisleri,

4.2.5- Diğer inorganik kimyasalların ve karışımlarının üretim yerleri,

4.3- Fosfor, azot veya potasyum tabanlı basit veya bileşik haldeki gübre üretim tesisleri,

4.4- Temel bitkisel sağlık ürünleri, tıbbî müstahzarat ürünleri ile biositlerin fabrikasyon olarak üretildiği tesisler,

4.5- Kimyasal veya biyolojik yöntemlerle ilaç hammaddelerinin üretildiği tesisler,

4.6- Patlayıcı madde üretim tesisleri ve depoları,

4.7- 1 ton/gün ve üzeri kapasiteli sabun üretim tesisleri ile sulfonlama yapılan deterjan fabrikaları,

4.8- Cam ve cam eşya üretim fabrikaları,

4.9- Pleksiglas, poliester imalathaneleri,

4.10- Zirai mücadele ve halk sağlığı mücadele ilaçları üretim tesisleri,

4.11- Deri yakma ekstraktları (zırnık) üretim tesisleri,

4.12- Pil, batarya ve akü imal tesisleri,

4.13- Her türlü film ve film banyosunda kullanılan kimyasal maddelerin üretildiği tesisler,

- 4.14-** 50 HP ve üzeri motor gücü kullanan kauçuk ve lastik üretim ve kaplama ve lastik eşya üretim tesisleri, lastik fabrikaları ve kablo fabrikaları,
- 4.15-** İlaç ve ilaç hammaddelerinin bir arada üretildiği tesisler,
- 4.16-** Parlayıcı madde üretim tesisleri,
- 4.17-** 100 HP ve üzeri motor gücü kapasitedeki plastik, plaksiglas, polyester gibi maddelerden eşya, oyuncak, reklam levhaları, izolasyon malzemeleri vb. yapan yerler,
- 4.18-** Selüloz ve selüloit fabrikaları,
- 4.19-** Asfalt ve zift üretme, işleme tesisleri,
- 4.20-** Karpit, asetilen, sentetik benzin üretim ve dolun tesisleri,
- 4.21-** Plastik hammaddesi üretim tesisleri,
- 4.22-** Çocuk bezi ve kadın bağı üretim tesisleri.

5-PETROKİMYA SANAYİİ

- 5.1-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Madeni yağ üretim tesisleri, petrol rafinerileri, petrokimya tesisleri, döküm çamuru ve madeni yağ konusunda faaliyet gösteren işletmeler,
- 5.2-** Havagazı ve kok fabrikaları ile doğal gaz ve kömür gazlaştırma ve sıvılaştırma tesisleri,
- 5.3-** Petrol, doğal gaz ve kimyasalları 10 kilometreden uzun ve 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşıma tesisleri,
- 5.4-** Sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz dolun tesisleri ile 30 ton ve üzeri kapasitede olan sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz ikmal istasyonları ve tüp depolama tesisleri,
- 5.5-** Toplam depolama kapasitesi 500 m³ ve üzeri olan doğalgaz, petrokimya ve kimyasal ürün depolama tesisleri,
- 5.6-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Akaryakıt dolun ve içerisinde sınıf 1 ve sınıf 2 sınıflarının depolandığı 150 m³ ve üzeri kapasitede, sınıf 2 ve sınıf 3-A sınıflarının depolandığı 300 m³ ve üzeri kapasitedeki akaryakıt depolama tesisleri, ticari amaçlı çalışacak yer üstü motorin tankerinin sabit olmak kaydıyla 300 m³ ve üzeri kapasitede olan tesisler,
- 5.7-** (Ek madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Biyodizel üretim yerleri.

6-GIDA MADDELERİ, İÇKİLER, YEMLER VE TARIMSAL ÜRÜNLER SANAYİİ

- 6.1-** Şeker fabrikaları,
- 6.2-** Bitkisel ham yağ veya rafine yağ elde edilen fabrikalar,

- 6.3-** 10 ton/gün ve üzeri kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri,
- 6.4-** Kırmızı et kombina ve 1 inci ve 2 nci sınıf mezbahalar ile kanatlı et kombina ve kesimhaneler,
- 6.5-** Su ürünleri, salyangoz, kurbağa vb. işleme yerleri,
- 6.6-** 500 ton/gün ve üzeri yem ve un fabrikaları,
- 6.7-** Maya üretim tesisleri,
- 6.8-** Femantasyon ile alkollü içki üreten fabrikalar, malt tesisleri,
- 6.9-** Kökeni hayvansal olan maddelerden balık unu, balık yağı, yem, yemlik, preparat vb. üretim tesisleri,
- 6.10-** Endüstriyel nişasta üretim tesisleri,
- 6.11-** Genetik olarak modifiye edilmiş organizmalar ile işlem yapılan yerler.
- 6.12-** (Ek madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Üzüm çekirdeği, keten tohumu işleme ve paketleme tesisi.

7-ATIK MADDELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ORTADAN KALDIRILMASI İLE İLGİLİ SANAYİ

- 7.1-** Atık yağ ve benzeri geri kazanım tesisleri,
- 7.2-** Rendering tesisleri,
- 7.3-** Tehlikeli ve tıbbî atık yakma tesisleri,
- 7.4-** Katı atık depolama tesisleri,
- 7.5-** Evsel ve endüstriyel katı atıklardan ham ve mamul madde üretim tesisleri,
- 7.6-** Nükleer yakıtların yeniden işlenmesi veya çeşitli metotlarla bertaraf edilmesi ile ilgili tesisler.

8-TEKSTİL SANAYİİ

- 8.1-** Boyama, apreleme, kasarılama ve benzeri işlem yapan dokuma fabrikaları ile 500 HP üzeri motor gücü kullanan konfeksiyon fabrikaları,
- 8.2-** Sentetik elyaf iplik ve halı fabrikaları,
- 8.3-** 100 HP üzeri motor gücü kullanan suni deri kürk ve muşamba imal yerleri,
- 8.4-** 500 HP üzeri motor gücü kullanan işlenmiş deriden eşya imal yerleri.

9-DİĞERLERİ

9.1- Ham deri işleme tesisleri,

9.2- Ağacın kimyasal prosese tabi tutulduğu (kontrplak, ağaç kaplama vb) ve suni tahta üretim tesisleri,

9.3- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./13. md.) Her çeşit karton ve mukavva üretim fabrikaları, selülozik yumurta ve meyve viyolleri üretim tesisleri,

9.4- Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk, 85.000 adet ve üzeri piliç veya eş değeri diğer kanatlılar, 30 kg ve üzeri 3.000 baş ve üzeri domuz besi çiftlikleri ve 900 baş ve üzeri dişi domuz üretim çiftlikleri,

B) İKİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER

1-ENERJİ SANAYİİ

1.1- Toplam ısı gücü 20 MW altında kapasitede olan yakma tesisleri ile termik enerji santralleri,

1.2- Torba yakıt üretim tesisleri,

1.3- Odun kömürü imal yerleri,

1.4- Rüzgar enerji santralleri,

1.5- Jeotermal enerji santralleri ile bu enerjiden 5 MW ve üzerinde kullanan tesisler.

2- METALURJİ VE MAKİNE SANAYİİ

2.1- Kurşun kalay ve benzeri maddelerden tüp, klişe ve harf gibi malzemelerin imal edildiği tesisler,

2.2- 50 Ton/yıl dan düşük kapasiteye sahip her türlü demir ve demir dışı dökümhaneler ile soğuk haddeleme tesisleri,

2.3- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) 50-500 HP arası motor gücü kullanan her nevi elektro mekanik, elektromanyetik madeni eşya imal, işleme, montaj, tamir, emayeleme, plastik ve diğer maddelerle çeşitli metotlarla kaplama yerleri, tarım ilaçlama makine imalatı yapan işyerleri,

2.4- 20 HP den fazla motor gücü kullanan matbaalar ile baskı tesisleri,

2.5- 50-500 HP arası motor gücü kullanan her nevi fırça, tarak imal yerleri,

2.6- Balata imal yerleri,

2.7- Zımpara fabrikaları,

2.8- 20 metreden daha kısa boylarda gemi iskeleti ve gemi bölümleri imal ve tamir yerleri.

3- MADEN SANAYİİ

- 3.1-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Her türlü tuz fabrikaları,
- 3.2-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Alg, kireç, tebeşir, kuvars taşı ve benzeri deşimenleri,
- 3.3-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan ve yıllık 100.000 m2 ve altı kapasiteli memmer kesme, işleme ve sayalama tesisleri,
- 3.4-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan ve 100.000 m3/yıl ve altı kapasitedeki taş ocağı ham maddelerini her türlü işleminden geçiren tesisler,
- 3.5-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Kapasitesi 75 ton/günün altında olan ateşe dayanıklı tuğla, seramik borular, yapı tuğlası, kiremit vb. kaba seramik ürünlerinin üretildiğı ve pişirildiğı tesisler,
- 3.6-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Deşimen taşı ve bileğı atölyeleri,
- 3.7-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Volkanik taş işleyerek elde edilen hafif malzeme üretim tesisleri ile kapasitesi 75 ton/günden küçük olan prefabrike konut malzemeleri, gaz beton ve metal yapı elemanları üretim tesisleri,
- 3.8-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Çimento, çakıl kum, cüruf ve benzeri maddelerden motor gücü kullanarak yapı yalıtım döşeme vs. malzemelerin imal tesisleri,
- 3.9-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan mozaik imal yerleri,
- 3.10-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan maden cevheri depolama yerleri,
- 3.11-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan kum ocakları, kum yıkama ve eleme tesisleri,
- 3.12-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Maden ruhsat sahasında veya bitişğinde bulunmayan hazır beton tesisleri,
- 3.13-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) 5 ton/saatten düşük kapasitedeki çimento öğütme ve paketleme tesisleri,
- 3.14-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Kükürt eleme, öğütme ve paketleme tesisi.
- 3.15-** Kükürt eleme, öğütme ve paketleme tesisi.

4- KİMYA SANAYİİ

- 4.1-** (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Tutkal, zamk ve yapıştırıcı madde üretim tesisleri, sanayi tipi yapıştırıcı imal eden tesisler,

4.2- Her geşit kozmetik ürünleri üretim tesisleri,

4.3- Mürekkep üretme tesisleri,

4.4- 100 HP'den düşük motor gücü kapasitedeki plastik, pleksiglas, polyester gibi maddelerden eşya, oyuncak, reklam levhaları, izolasyon malzemeleri ve benzerlerini yapan yerler,

4.5- Sunî inci, boncuk ve benzerleri üretim yerleri,

4.6- Melamin eşya üretim yerleri,

4.7- Tuz ruhu, çamaşır suyu ve benzeri malzemeyi mamul maddelerden sulandırarak ve ambalajlayarak satışa sunan yerler,

4.8- Çamaşır sodası ve çivit imal yerleri,

4.9- 50 HP'den az motor gücü bulunan lastik kaplama ve lastik eşya üretim tesisleri, kablo fabrikaları,

4.10- Amonyum hidroksit, potasyum hidroksit, sodyum hidroksit gibi bazik madde depolama tesisleri,

4.11- Madeni ve nebati boya, cila, vernik atölyeleri ile dolun ve paketleme yerleri,

4.12- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Zirai mücadele ve halk sağlığı mücadele ilaçları depoları ile paketleme ve toptan satış yerleri, haşerelere karşı insektisit, rodentisit ve mollusisit kullanarak mücadele yapmak isteyen işyeri (Özel ambalajlı ilaç miktarı 100 kg veya litre üzeri ise),

4.13- Sulfonlama yapılmayan deterjan fabrikaları ile 1 ton/günden düşük kapasiteli sabun üretim tesisleri,

4.14- Farmasotik teknolojilerin gerektirdiği fiziksel yöntemlerle mamul ilaç üreten tıbbi müstahzarat laboratuvarları,

4.15- 50 HP'den düşük motor gücü bulunan kauçuk ve lastik üretim tesisleri, lastik imalat ve kaplama tesisleri ile kablo fabrikaları,

5- PETROKİMYA SANAYİİ

5.1- 30 ton altında sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz ikmal istasyonları ve tüp depolama tesisleri,

5.2- Toplam depolama kapasitesi 500 m³'ten az doğal gaz, petrokimya ve kimyasal ürün depolama tesisleri,

5.3- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Akaryakıt satış istasyonları ve içerisinde sınıf 1 ve sınıf 2 sınıflarının depolandığı 150 m³'ten az kapasitede, sınıf 2 ve sınıf 3-A sınıflarının depolandığı 8 m³-300 m³ arasındaki kapasitedeki akaryakıt

depolama tesisleri, ticari amaçlı çalışacak yer üstü motorin tankerinin sabit olmak kaydıyla 8 m³ ve 300 m³ arası kapasitede olan tesisler,

5.4- Petrol, doğal gaz ve kimyasalları 10 kilometreden uzun ve 600 mm'den küçük çaplı borularla taşıma tesisleri,

5.5- 250 kg-500 kg arasında kapasitedeki perakende sıvılaştırılmış petrol gazı tüp satış yerleri.

6- GIDA MADDELERİ, İÇKİLER, YEMLER VE TARIMSAL ÜRÜNLER SANAYİİ

6.1- 1 ton/gün -10 ton/gün arasında kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri,

6.2- 500 ton/gün'den az olan yem ve un fabrikaları,

6.3- Kültür mantarı üretim tesisleri,

6.4- Makarna, imik, gofret, bisküvi fabrikaları,

6.5- Çiğit fabrikaları,

6.6- Çay fabrikaları ve 500 kg/gün ve üzerindeki kapasitedeki çay paketleme tesisleri,

6.7- Mekanik olarak ve sızdıma yolu ile yağ imal yerleri hariç atölye mahiyetindeki yağ imal yerleri ile 25 ton/yıl kapasiteden büyük bitkisel ve hayvansal yağ depolama ve dolum yerleri,

6.8- Glikoz, nişasta (endüstriyel nişasta hariç), dekstrin (kola) ve emsali maddeler üretim tesisleri,

6.9- Meşrubat üretim tesisleri,

6.10- Fruko, eskimo ve dondumayı fabrikasyon halinde üreten tesisler,

6.11- Günlük olarak 1.000 kg/gün ve üzeri şeker veya şeker şerbetinden şekerli maddeler üreten tesisler,

6.12- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Meyve, sebze işleme yerleri ile konserve ve çeltik fabrikaları, ayçiçeğini kabuğundan ayıran iç üretim tesisleri,

6.13- Meyan kökü, şerbetçiotu vb. bitkilerin işlendiği tesisler,

6.14- Çiklet fabrikaları,

6.15- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Günlük üretimi 1.000 kg/gün ve üzeri ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten, asgari yüksekliği 3,5 metre ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 400 m²; büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 300 m²; köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 250 m² ve üzeri genişlikteki yerler,

6.16- Dışarıya servis yaparak günde 500 adet/kşi ve üzerinde yemek üretimi yapan tesisler,

- 6.17-** Hayvansal yağların eritildiği tesisler,
- 6.18-** Buz üretim tesisleri,
- 6.19-** Fabrikasyon olarak çerez üretim tesisleri,
- 6.20-** İçme amaçlı doğal bitkilerin işlendiği ve paketlenildiği tesisler,
- 6.21-** 500 kg / günden büyük kapasitedeki bal dolun ve paketleme tesisleri,
- 6.22-** Meyve, sebze, bakliyat ve hububatı olgunlaştıma kurutma, mumlama ve ambalajlama tesisleri,
- 6.23-** Hazır gıdaların ambalajlandığı tesisler,
- 6.24-** Gıda katkı maddesi üreten tesisler,
- 6.25-** Mayonez, ketçap ve salata sosu üretim tesisleri,
- 6.26 -**Her türlü meyve suyu üretme ve paketleme tesisleri,
- 6.27-** 500 kg/gün ve üzerinde fermente gıda (turşu, şalgam, sirke vb.) ürünleri üreten tesisler,
- 6.28-** Yumurtanın konserve edildiği tesisler,
- 6.29-** Fermantasyon ile alkolü içki üreten atölye mahiyetindeki tesisler,
- 6.30-** Dondurulmuş gıda üretim tesisleri,
- 6.31-** Çocuk mamaları ve ek besin üretim tesisleri,
- 6.32-** İçecek tozu üretim tesisleri,
- 6.33-** Toz şekerden küp şeker ve pudra şekeri üretim tesisleri,
- 6.34-** Tahin, helva, pekmez ve çikolata üretim tesisleri,
- 6.35-** Fındık, fıstık, badem, ceviz kırma ve kavuma tesisleri,
- 6.36-** Sakatat işleme tesisleri,
- 6.37-** 75 kg / saat ve büyük kapasitede kavuma kapasitesine sahip kahve ve kuruyemiş hazırlama tesisleri,
- 6.38-** 10 HP ve üzeri motor gücü kullanan balık temizleme (kılçık ayıklama) tesisleri ve soğuk hava depoları,
- 6.39-** 500 kg/gün ve üzerindeki kapasitedeki haşhaş öğütme ve ezme tesisleri,
- 6.40-** Gıda ışınlama yerleri,

6.41- 3 üncü sınıf kırmızı et mezbahaları.

7- ATIK MADDELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ORTADAN KALDIRILMASI İLE İLGİLİ SANAYİ

7.1- Kumaş atıkları ve eski kumaşlardan yün imal tesisleri,

7.2- Kullanılmayan et ve hayvan cesetleri yakma tesisleri,

7.3- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Katı atık ara transfer istasyonları, katı atık aktarma istasyonları,

7.4- Kompostlama tesisleri,

7.5- Nüfusu 50.000 ve üzeri olan yerleşim yerlerine ait atık su arıtma tesisleri,

8- TEKSTİL SANAYİİ

8.1- 50-500 HP arasında motor gücü kullanan dokuma ve konfeksiyon tesisleri,

8.2- Çırgır fabrikaları,

8.3- Isıtıcı minder üretim tesisleri,

8.4- Yün, kıl, tiftik, kuş tüyü vb. yıkama ve işleme tesisleri,

8.5- 50-500 HP arasında motor gücü kullanan işlenmiş deriden eşya imal tesisleri,

8.6- 100 HP'den düşük motor gücü kullanan suni deri kürk ve muşamba imal tesisleri.

9-DİĞERLERİ

9.1- Yangın söndürme tüplerine dolum yapılan yerler,

9.2- Mum ve balmumu üretim tesisleri,

9.3- Camdan süs eşyası, ayna vb. madde üreten tesisler,

9.4- Halı ve kilim dokuma ve boyama atölyeleri,

9.5- Linteks, hidrofil pamuk üretim tesisleri,

9.6- 50 HP'den fazla motor gücü kullanan ağaç eşya işleme ve tamir yerleri,

9.7- Tomruk ve kereste depoları,

9.8- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Her nevi hurda depoları, katı atık depolama tesisleri ile evsel ve endüstriyel katı atıklardan ham ve mamul madde üretimi konusunda faaliyet gösteren işletmeler (metal, kağıt, karton, pet, plastik, cam hurda ve atıkları kaynağından karışık toplayarak biriktiren, depolandığı yerden alınarak

cinslerine göre ayrıştırılan ve nakliye edilebilmesi için preslenen, preslenmiş hurdaların ayrı ayrı depolanarak sonra geri kazanım firmalarına gönderen tesis),

9.9- Steril katgüt üretim tesisleri,

9.10- Herhangi bir işlem yapılmayan ham deri depoları,

9.11- Bağırsak temizleme işleme yerleri ile işlenmiş bağırsaktan eşya üretim tesisleri,

9.12- Bitkisel yemler ve hazır preparatlardan kama yem üretim tesisleri,

9.13- Nakliyat, ticaret, komisyon, ithalat ve ihracat işleri ile ilgili depolar,

9.14- Bir üretim periyodunda 20.000-60.000 adet arası tavuk, 30.000-85.000 adet arası piliç veya eş değeri diğer kanatlı kapasitedeki tavuk veya piliç yetiştirme tesisleri, 30 kg ve üzeri, 1.000-3.000 baş arası domuz besi çiftlikleri ve 300-900 baş arası dişi domuz üretim çiftlikleri, 500 adet ve üzeri büyükbaş ve 1.000 adet ve üzeri kapasitedeki küçükbaş kapasiteli büyükbaş ve küçükbaş besi tesisleri,

9.15- Bitkisel liflerden sicim, halat, hasır vb. üretim tesisleri,

9.16- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Oto bakım ve servis istasyonları; kaporta, boya, motor bakımı, elektrik, oto egzozcuları,

9.17- Düğme, fermuar, şemsiye vb. üretim tesisleri,

9.18- Kibrit fabrikaları,

9.19- Gaz maskesi üretim tesisleri,

9.20- Kurşunkalem fabrikaları,

9.21- Tütün işleme ve sigara fabrikaları,

9.22- Nüfusu 50.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerine ait atık su arıtma tesisleri ile istihdam kapasitesi 20.000 ve üzerinde olan ihtisas ve kama organize sanayi bölgelerine ait atık su arıtma tesisleri.

9.23- (Ek madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Organik gübre üreten işyerleri,

9.24- (Ek madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Hurda kağıt balyalama tesisleri,

9.25- (Ek madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Motorlu araç boyalarının kumlama yoluyla temizlendiği işyerleri,

9.26- (Ek madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./14. md.) Tuvalet kağıdı, peçete, kağıt havlu üretimi yapan tesisler.

C) ÜÇÜNCÜ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER

1- ENERJİ SANAYİİ

Akü tamir yerleri,

2- METALURJİ VE MAKİNE SANAYİİ

2.1- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./15. md.) 50 HP'den az motor gücü kullanan veya motor kullanmaksızın iptidai usullerle çalışan her nevi elektromekanik, elektromanyetik yöntemle madeni eşya imal, işleme, montaj ve tamir atölyeleri, tarım ilaçlama makine imalatı yapan işyerleri,

2.2- Harf dökümü yapmayan ve 20 HP'den az motor gücü kullanan matbaalar ve baskı yerleri.

3- MADEN SANAYİİ

3.1- İnşaat malzemeleri depo ve satış yerleri,

3.2- Sırlı, sırsız, çanak, çömlek, küp ve benzeri toprak mamulleri üretim yerleri,

3.3- Çini atölyeleri,

3.4- Çakıl, kum, çüruf, çimento ve benzeri maddelerden motor gücü kullanmaksızın yapı, yalıtım, döşeme vb. malzeme imal yerleri,

4- KİMYA SANAYİİ

4.1- Saf su ve asitli su üretim yerleri,

4.2- Fotoğraf filmi renklendirme ve boyama yerleri,

4.3- Kolonya ve benzeri tuvalet malzemeleri üretim yerleri,

4.4- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./15. md.) Ziraî mücadele ilaçları, insektisit, rodentisit, mollusisit ve benzeri maddelerin perakende satış yerleri, haşerelere karşı insektisit, rodentisit ve mollusisit kullanarak mücadele yapmak isteyen işyeri (Özel ambalajlı ilaç miktarı 100 kg veya litreden az ise),

4.5- Kuru temizleme yerleri,

4.6- Halk sağlığını koruma amaçlı haşere ile mücadele için kurulan ticari işyerleri.

5-PETROKİMYA SANAYİİ

5.1- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./15. md.) 8 m³'ten az kapasitede sınıf 2 ve sınıf 3-A sıvılarının depolandığı motorin satış istasyonları, ticari amaçlı çalışacak yer üstü motorin tankininin sabit olmak kaydıyla 8 m³'ten az kapasitede olan tesisler,

5.2- Film halindeki plastikten naylon torba ve benzeri eşya yapan yerler,

5.3- 250 kg'dan düşük kapasitedeki perakende sıvılaştırılmış petrol gazı tüp satış yerleri.

6- GIDA MADDELERİ, İÇKİLER, YEMLER VE TARIMSAL ÜRÜNLER SANAYİİ

6.1- Un ve bulgur değimenleri,

6.2- Tarhana vb. imal yerleri ,

6.3- Boza üretim yerleri,

6.4- 1 ton / günden düşük kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri,

6.5- Tuz öğütme yerleri,

6.6- Günlük olarak 1.000 kg'dan az şeker veya şeker şerbetinden şekerli maddeler vs. üreten yerler,

6.7- Tahıl, baharat, bakliyat ve gıda vb. ambalajlama yerleri,

6.8- 75 kg / saat den düşük kapasitede kavurma kapasitesine sahip kahve ve kuruyemiş hazırlama yerleri,

6.9- Karbonat ve kabartma tozu üretim ve ambalajlama yerleri,

6.10- Hamur, yufka, bazlama, simit, poğaç, kadayıf, mantı, pasta, börek ve benzeri unlu mamullerin üretim yerleri,

6.11- Kapasitesi 1 ton / günden az olan donduma imal yerleri,

6.12- Donduma külahı üretim yerleri

6.13- 10 HP'den az motor gücü kullanan balık temizleme (kılçık ayıklama) tesisleri ve soğuk hava depoları,

6.14- Süt depolama ve soğutma yerleri,

6.15- Hazır preparatlardan karıştırılarak içecek yapılan yerler,

6.16- Gıda katkı maddesi paketleme yerleri,

6.17- Dışarıya servis yaparak günde 500 adet/kişi den az yemek üretimi yapan yerler,

6.18- Sanayi bölgeleri ile mesken amacıyla kullanılmayan müstakil binalarda kurulan, süper, hiper, gross, mega marketlerin bünyesinde, kendi müşterilerine satış yapmak ve işyerinin bütünlüğünden duvar, bölme, bölüm vb. şekilde ayrılmış bir şekilde üretim yapılan, elektrik enerjisi kullanılarak ekmek ve ekmek çeşitleri üreten işyerleri,

6.19- (Değişik madde: 19/03/2007 - 2007/11882 S.Yön./15. md.) Günlük üretimi 1000 kg/günden az olan ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 250 m², büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 200 m², köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 100 m² olması zorunlu yerler,

6.20- Mekanik olarak ve sızdırma yolu ile yağ imal yerleri ile 25 ton/yıl kapasiteden az bitkisel ve hayvansal yağ depolama ve dolun yerleri

6.21- Mısır gerezi üretim tesisleri,

6.22- 500 kg/gün ve altında kapasitedeki bal dolun ve paketleme tesisleri,

6.23-Yumurta paketleme yerleri,

6.24- 500 kg/gün altında kapasitedeki haşhaş öğütme ve ezme tesisi,

6.25- 500 kg/gün altında kapasitedeki fermente gıda (turşu, şalgam, sirke vb.) ürünleri üreten tesisler,

6.26- 500 kg/gün altında kapasitedeki çay paketleme tesisi,

6.27- Et parçalama ve mamul madde üretim tesisi.

7-TEKSTİL SANAYİİ

7.1- Şapka ve keçe imal yerleri,

7.2- 50 HP'den az motor gücü kullanan dokuma ve konfeksiyon atölyeler ile işlenmiş deriden eşya imal eden yerler,

7.3- Bez ve benzeri dokumaya baskı yapılan yerler,

7.4- İşlenmiş veya kurutulmuş deri depoları,

7.5- Mamul süngerden eşya imal yeri.

8-DİĞERLERİ

8.1- Kağıttan çeşitli kırtasiye malzemesinin yapıldığı yerler,

8.2- 25 tondan az odun ve kömür bulduran veya 5 HP gücünden az muharrik kuvvet kullanan odun ve kömür depoları,

8.3- Halı, elbise ve çamaşır yıkama ve temizleme yerleri,

8.4- 50 HP gücünden az motor gücü kullanan veya motor kullanmaksızın iptidai usullerle çalışılan her nevi ağaç eşya imal, işleme ve tamir yerleri

8.5- Tiftik, hububat, pamuk, yapağı vb. depolar,

8.6- Kuru kemik, boynuz, fildişi gibi hayvani malzemenin mekanik usul ve vasıtalarla işlendiği yerler,

8.7- Peruk ve suni çiçek yapım yeri,

8.8 -Termal su kullanan hamamlar,

8.9- Otomobil yıkama tesisleri,

8.10-Oto lastik tamir atölyeleri,

8.11- Mobilya ve oto döşeme atölyeleri,

8.12- 50 HP'den az motor gücü kullanan ve işlenmiş deriden eşya imal eden yerler,

8.13- Bir üretim periyodunda 500-20.000 adet arası tavuk, 500-30.000 adet arası piliç veya eş değeri diğer kanatlı kapasitedeki tavuk veya piliç yetiştirme tesisleri, 30 kg ve üzeri, 10-1.000 adet arası domuz besi çiftlikleri ve 5-300 baş arası dişi domuz üretim çiftlikleri, 20 - 500 adet arası büyükbaş ve 100-1.000 adet arası kapasitedeki küçükbaş ve büyükbaş besi tesisleri.

